

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1114 р. Помер Алімпій (Аліпій, Олімпій), давньоруський живописець і ювелір. Брав участь в оздобленні Успенського собору Києво-Печерського монастиря. ■ 1245 р. Військо Данила Галицького перемогло польсько-угорські загони під Ярославом. Відновлення єдності Галицько-Волинського князівства. ■ 1764 р. На Сумщині народився Максим Берлинський, історик та археолог. Автор, зокрема, «Історичного огляду Малоросії та міста Києва». ■ 1883 р. Народився публіцист, один з ідеологів українського націоналізму Дмитро Донцов. ■ 1934 р. У Москві розпочав роботу I Всесоюзний з'їзд письменників. ■ 1977 р. Атомний криголам «Арктика» уперше в історії мореплавства досяг Північного полюса у вільному плаванні.

Потоп б'є рекорди в Саксонії

▼ 4

Тче бджола золотого тризуба

▼ 7

Пристрасті за самогоном

▼ 11

ОФІЦІЙНО

Підтримати власного виробника

Заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко висловлюється за якомога швидше впровадження комплексу невідкладних заходів, спрямованих на розвиток великого промислового виробництва в Україні.

За словами О. Зінченка, мова йде, насамперед, про необхідність ухвалення низки законодавчих актів на підтримку провідних галузей та підприємств та про політику пріоритетних капіталовкладень на поточний рік і на період до 2005 року.

(Закінчення на 2-й стор.).

Цінова дискримінація припиниться?

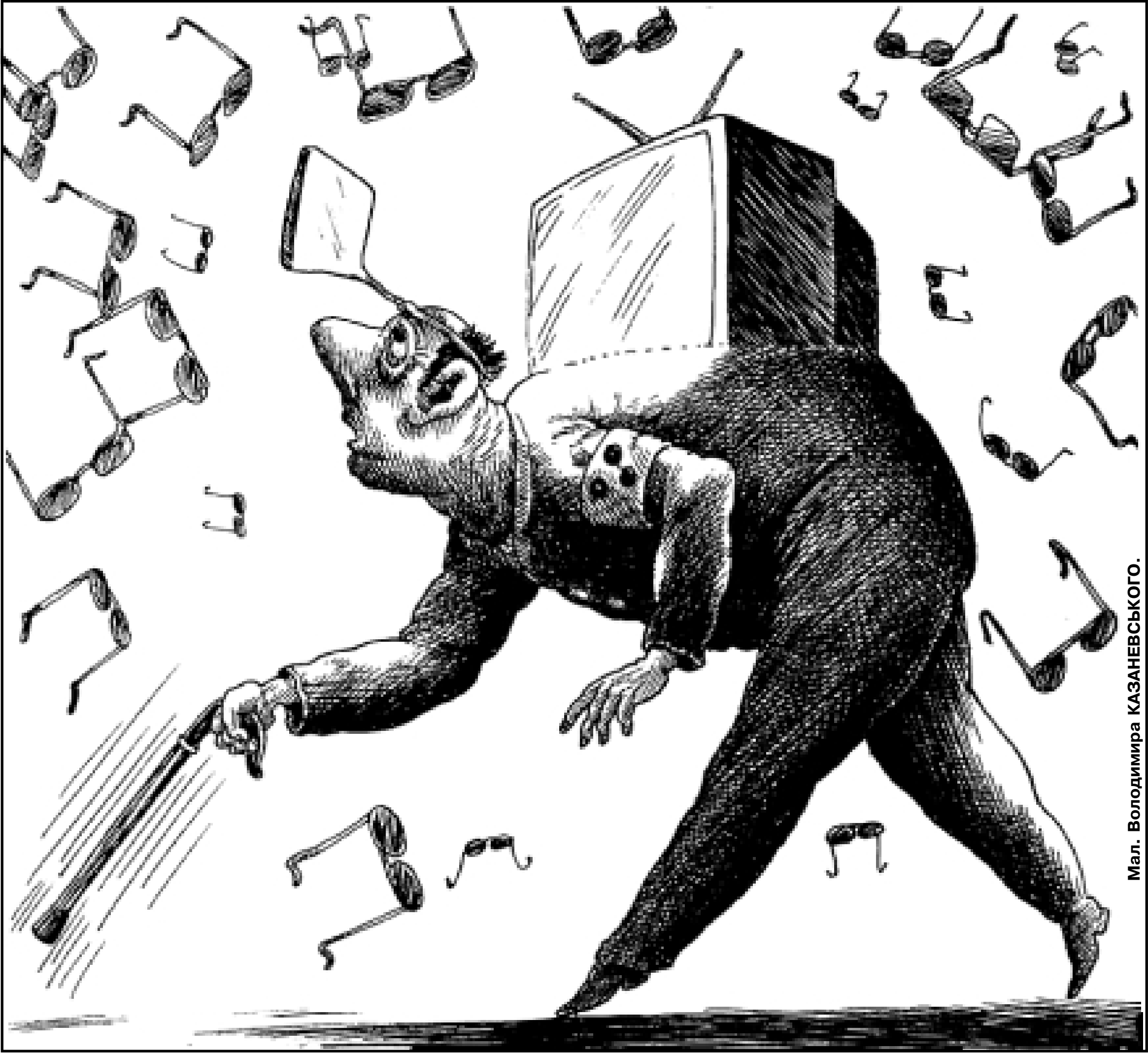
Уряд України зобов'язав місцеві органи виконавчої влади вжити заходів, щоб ціни і тарифи на послуги, що їх надають суб'єкти господарювання іноземцям та особам без громадянства, були такі самі, як для українських громадян. Це визначено постановою Кабінету Міністрів «Про забезпечення дотримання законодавства під час надання послуг іноземцям та особам без громадянства». Тож є надія, що в Україні припиниться звична цінова дискримінація.

Ні демократії, ні ринку?

Міжнародна організація «Фрідом хаус» (Дім свободи) оприлюднила традиційний щорічний звіт про розвиток посткомуністичних держав. Хоч як сумно, проте, як випливає з документа, за останній рік індекс «демократизації» України знижувався. Тепер він становить 4,69 (у шкалі 1—7, де одиниці відповідає найкращий рівень, а сімці — найгірший). Для порівняння: у Польщі цей показник 1,5, а в Таджикистану — 5,5. Загалом показник України — найнижчий з усіх країн Східної і Центральної Європи.

(Закінчення на 4-й стор.).

ОКРЕМО ТОЛК, ОКРЕМО ШОУ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Про шляхи українського телебачення останнього десятиріччя розмірковує Наталя Лигачова, головний редактор Інтернет-видання «Телекритика» і кореспондент цього видання Ганна Шерман (спеціально для «Голосу України»).

(Закінчення на 10-й стор.).

ПЕРЕГОВОРИ

Консорціум буде. Решта — деталі...

З 15 вересня цього року розпочнуться регулярні україно-російські переговори під головуванням віце-прем'єр-міністрів обох країн щодо створення консорціуму з управління газотранспортною системою України. Про це повідомив учора глава російського уряду Михайло Касьянов після завершення переговорів з Прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом.

(Закінчення на 2-й стор.).

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Є діти — є безвідсотковий кредит!

Напередодні Дня незалежності України 40 молодих сімей з Черкас одержать від Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву ключі від новеньких квартир у мальовничому мікрорайоні на березі Дніпра.

Кредит за одержане житло молодята сплачуватимуть протягом 30 років. Причому, якщо сім'я має одну дитину, вона звільняється від сплати трьох відсотків річних. Якщо підростає двоє дітей, держава сплачує за позичальника 25 відсотків від суми кредиту. Якщо чад троє і більше — погашає ще 25 відсотків зобов'язань за наданим кредитом, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

У НОМЕР

* * *

На шахті «Ломоватська» холдингової компанії «Луганськвугілля» на горизонті 400 метрів відкрилася нова лава. Подію можна було б назвати пересічною, якби не одна обставина. У Брянці з восьми шахт уже закрито п'ять, шоста діє лише частково. Без роботи залишилися сотні гірників. Соціальна ситуація вкрай напружена. Тому не випадково саме там у червні відбулося виїзне засідання Кабінету Міністрів. Для свого розвитку «Ломоватська» отримала лише третину коштів держпідтримки на капітальне будівництво, тож нову лаву довелося оснащувати самотужки. Це було непросто, і процес розтягнувся на два роки. І от сьогодні — у Брянці свято, що вселяє надії, **інформує наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

* * *

Учителі загальноосвітніх шкіл та викладачі інших навчальних закладів з 1 вересня отримуватимуть в повному обсязі надбавки та виплати. Це в середньому на 15 відсотків підвищить їхню зарплату.

Нині освітяни отримують від 40 до 50 відсотків виплат за стаж роботи, оздоровчі та преміальні.

Таким чином, середня зарплата вчителів сягне 255 гривень, а науково-педагогічних працівників вузів та інших навчальних закладів — 567 гривень, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

* * *

У новому навчальному році вивчати іноземну мову школярі почнуть з 2-го класу, а з 5-го — ще й другу.

За словами Міністра освіти та науки Василя Кременя, згодом випускники шкіл, які володіють двома іноземними мовами, будуть конкурентоспроможними.

Іноземну мову учні обиратимуть самі. Внаслідок опитування, яке провело міністерство, визначено, що більш як половина учнів має намір вивчати англійську мову, на другому місці — німецька, на третьому — російська та французька, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

У Кіровограді та ще трьох містах області третій день немає води

ХТО Є ХТО: ПРЕДСТАВЛЯЄМО ГОЛІВ КОМІТЕТІВ

Професоре, хіба вам байдуже?..

З досьє «ГУ»

Голова Комітету ВР з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Микола Поліщук — заслужений діяч науки і техніки, член-кореспондент Академії медичних наук України, професор, у 1969 році закінчив медфакультет Ужгородського університету.

Усі роки працював у нейрохірургії. Захистив кандидатську і докторську дисертації. З 1993 року завідує кафедрою нейрохірургії Київської медичної академії післядипломної освіти. На минулих виборах до Верховної Ради обраний народним депутатом.

У вісім років пас корів

... Батько повернувся з війни інвалідом, по селах повоєнної Вінниччини гуляла нужда з торбою. Прохачів милостині — старих бабів і дідів, калік, інвалідів, сиріт — скрізь і всюди. У малого Миколи одна повинність — пасти корову. Так інколи набридало, хоч плач. Мамин голос невблаганний — голову під подушку не сховаєш.

— Колю, пора вставати...

А щоб підбадьорити, щоб не хникав, мама інколи лагідно казала:

— Виростеш, вивчишся на дохтора, буде усім легше жити.

Отак і запало в душу малого Миколи мамине і татове бажання, яке потім ніколи не полишало його, — стати дохтором.

Одержавши атестат зрілості, Микола подав документи до Вінницького медучилища.

Це загадкове місто над Ужем

Учитися не довелося. Наслідки важкої контузії геть відібрали здоров'я батька, родина не зводила кінці з кінцями. Микола залишає намір учитися і повертається в село. Він добре знає математику і йому пропонують посаду вчителя математики в молодших класах його рідної восьмирічки.

Учителював два роки. На канікули приїхав шкільний товариш з Ужгорода, почав розповідати про далекий, загадковий закарпатський край. Микола зібрав документи і подався у незвідане. Склав іспити і став студентом медичного факультету Ужгородського університету. Була середина 1963 року, юнакові виповнилося дев'ятнадцять...

Навчи Миколу нейрохірургії

В університеті двері в науку розчинив невропатолог зі світовим ім'ям Дмитро Олександрович Снігурський. Серед його пацієнтів були маршал Георгій Жуков, поети Євген Євтушенко, Роберт Рождественський та багато інших відомих людей.

Микола захопився хірургією і міг ночами не виходити з хірургічного відділення. «Допоможи мені навчити Миколу нейрохірургії», — звернувся якось знаменитий учений до свого колеги. І зерно впало на добрий ґрунт.

У гірських районах катастрофічно не вистачало лікарів. Він одержує призначення у Велико-Березнянський район на посаду лікаря-анестезіолога.

Але талановитого учня не забув Снігурський

...Поїзд на Київський вокзал прибув о п'ятій годині ранку. На перон вийшов молодий чоловік з величезним букетом магнолій у руках. Стояла рання весна, у Києві ще ніщо не цвіло. Розкішні магнолії Микола мав передати знаменитому академікові Андрію Петровичу Ромоданову від Снігурського разом з листом-рекомендацією. «Андрію, — писав Снігурський, — я тебе дуже прошу прийми цього молодого хлопця. Я думаю, що ти зробиш гарну справу для людей. Він здібний і нас з тобою не підведе».

Захищайся і їдь із Києва

Академік Ромоданов наполіг, щоб молодого лікаря прийняли у клінічну ординатуру. Згодом Микола Поліщук дякуватиме долі за те, що фундаментальні знання понад два роки опановував на практиці, працюючи у клінічній ординатурі.

Після кандидатської тему докторської дисертації — черепно-мозкові травми в людей різного віку — затвердили і поставили умову: залишити Київ, продовжити наукову роботу в одному з медичних центрів Донбасу, де кваліфікованих нейрохірургів було мало. Він погодився. Але сталася подія, яка поламала ці плани. У Києві відкривається лікарня «швидкої допомоги» з нейрохірургічним відділенням. Професор Олександр Шалімов направив у лікарню групу першокласних хірургів, а Ромоданов — нейрохірурга Миколу Поліщука.

Відтак уперше в Києві при лікарні було створено інсультне нейрохірургічне відділення, що згодом стало нейрохірургічним міським центром. До його створення багато зусиль доклав і тодішній керівник міста Іван Салій, а нині обіцяє допомогти оновити медичне обладнання міський голова Олександр Омельченко.

Політик

Професор вже більш-менш освоїв свій новий кабінет голови Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, хоча кожен ранок, перш ніж зайняти нове робоче місце, починає з обходу своїх хворих. Як буде далі, важко сказати. Планів іти в політику в нього не було, бо мав усе, що складає зміст життя: сім'ю, дітей, онуків, роботу, школу, учнів, які працюють у всьому світі.

На одному із зібрань медиків до нього звернулися зі словами: хіба вам байдуже, що робиться в охороні здоров'я, як вимирають люди, професоре?

Професор Поліщук прийняв рішення боротися за місце в парламенті. Він балотувався по мажоритарному 214-му округу в Києві і йшов на вибори під прапором «Нашої України». І переміг, і переконався, що навіть за мізерної фінансової підтримки вибори можна виграти, якщо кандидатові вірять люди.

Народні депутати обрали Миколу Поліщука головою комітету з скрутний час: працівники охорони здоров'я ось-ось готові застрайкувати. Кільканадцять проектів законів, що мають кардинально сколихнути всю систему в цій галузі, недопрацьовані і залишилися напівдорозі. У комітеті — народні депутати від різних партій і блоків, але професор Поліщук переконаний, що всі вони однаково переживають за стан охорони здоров'я в Україні, який склався. А він за яку роботу не брався, то «старався зробити так, як треба».

Якщо вона того варта.

Анатолій КАРАСЬ.

ФОТОФАКТ

Гірники шахти «Талівська» холдингової компанії «Краснодонвугілля», що на Луганщині, достроково виконали річний план.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Омельченко дістався і Чикаго. Висновки будуть серйозні

Незважаючи на застереження керівника прокурорського відомства про малоефективність позапроцесуальних зустрічей українських парламентаріїв з дійовими особами «касетного скандалу», голова відповідної тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування убивства журналістів Георгія Гонгадзе, Ігоря Александрова, замаху на депутата Олександра Єльяшкевича та інших резонансних справ Григорій Омельченко минулого вівторка відбув у десятиденне закордонне відрядження.

Головний «порт прописки» депутата — Америка, де він насамперед має зустрітися з добре відомими нам співвітчизниками — колишнім майором Держохорони Миколою Мельниченком, Олександром Єльяшкевичем, Мирославою Гонгадзе. Окрім того, у планах депутата —зустрічі з конгресменами, представниками Міністерства юстиції США та українською громадою у Чикаго — місті, свого часу відомому розгулом мафії.

З огляду на останні події в Україні довкола справи Гонгадзе, зокрема активізацію діяльності у цьому напрямі Генпрокуратури, обговорити їм буде що (недаремно ж бо за доцільність проведення таких робочих зустрічей висловилась очолювана Григорієм Омельченком тимчасова слідча комісія).

«Ми отримали висновки експертизи, проведеної експертом відомої американської компанії «Бек Тек» Брюсом Кенінгом. Ту базу доказів, яку вдалося зібрати за цей місяць, обговоримо на засіданні комісії в перші дні відкриття сесії, і висновки, я впевнений, будуть дуже і дуже серйозні. Ми вже сьогодні маємо достатньо доказів, щоб висунути звинувачення найвищим посадовим особам в Україні, котрі причетні як організатори до вбивства Георгія Гонгадзе і замаху на життя народного депутата Олександра Єльяшкевича», — заявив Г. Омельченко по прибутті на американський континент в одному із радіоінтерв'ю.

«Генеральна прокуратура України, — нагадав депутат, — погодилася з долученням до матеріалів кримінальної справи експертиз, проведених американською компанією, а також що записи, де йдуть розмови керівників держави й інших високих посадових осіб стосовно Георгія Гонгадзе, є достовірними, тобто автентичними, і нема будь-яких підробок».

Отже, дещо пригасла «справа Гонгадзе» набирає нових обертів. Перед відльотом до Америки Григорій Омелянович у розмові з автором цих рядків повідомив про нове її відлуння. Президент «Містмедіа корпорація» (США—Канада) Роман Лунь, який водночас є віце-президентом американсько-канадської телепрограми «Контакт», звернувся до голови тимчасової парламентської комісії з заявою про погрози на його адресу. Чому саме до цієї комісії? Пан Лунь вказує, що погрози почалися після його прибуття із США до Києва і передачі голові комісії відео- і аудіокасет з інтерв'ю та заявами Миколи Мельниченка й Олександра Єльяшкевича про злочини, вчинені державними діячами України (названо прізвища діячів).

В офіційному листі з цього приводу на ім'я керівників Генпрокуратури, СБУ і МВС Григорій Омельченко вказує на застереження пана Луня про те, що він (заявник) здоровий, не хворіє, не має ворогів, будь-яких боргів і в разі, якщо з ним щось станеться, то це, на його думку, свідчитиме лише про вказівку «згори» (прізвище імовірного замовника також названо) «на його нейтралізацію у тій чи іншій формі (можливо, підкинуть наркотики?)».

До речі, сподівання на нові обставини, що могли б призвести до встановлення безпосередніх убивць Георгія, здається, знову «в молоко». Маю на увазі нещодавнє повідомлення в інтерв'ю «Новому каналу» заступника Генерального прокурора України Віктора Шокіна про продовження активних пошуків можливих замовників і виконавців вбивства Георгія Гонгадзе, зокрема, відпрацювання можливої причетності кримінальних формувань, зокрема київських — «Киселя» і «Прища», та паралельно перевірку і викриті в столиці групи «міліцейських перевертнів».

Тож Державний секретар Міністерства внутрішніх справ України Олександр Гапон заявив журналістам, що не володіє інформацією про перевірку на причетність до вбивства журналіста Георгія Гонгадзе членів злочинного угруповання зі складу колишніх працівників УБОЗу, які здійснили протягом 1996—2000 рр. кілька вбивств та викрадень людей.

Може, щось із цього приводу проясниться у Чикаго?

Анатолій БЕНЬ.

У НОМЕР

Підтримати власного виробника

(Початок на 1-й стор.).

Заступник Голови Верховної Ради наголосив на важливості підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на пріоритетних для України ринках та вдосконалення політики просування високоякісних товарів на світові ринки.

О. Зінченко також висловився за необхідність удосконалення політики підтримки власного виробника, зокрема — створення сприятливої атмосфери для роботи тих підприємств, економічні показники яких мають тенденцію до сталого росту.

На думку заступника Голови ВР, слід відмовитися від хибної практики підтримки збиткових підприємств та спрямувати кошти, що вивільняться завдяки цьому, на підтримку ефективно працюючих.

О. Зінченко вважає за доцільне захистити провідні підприємства країни від свавілля чиновників, вжити заходів для усунення недоліків управління цими підприємствами. Серед першочергових заходів заступник Голови Верховної Ради назвав якнайшвидше проведення податкової реформи та активне залучення провідних фахівців НАН України до розробки «проривних» економічних технологій.

О. Зінченко виступив з ініціативою проведення «круглого столу» за участю директорів та провідних фахівців підприємств України, керівників профільних міністерств та відомств, представників Державної податкової адміністрації.

Консорціум буде. Решта — деталі...

(Початок на 1-й стор.).

М. Касьянов заявив, що консорціум створюватиметься на паритетних засадах. «У нас є російський проект і український, тепер їх потрібно скласти в один документ», — наголосив він.

Анатолій Кінах підкреслив, що уряд України відстоюватиме позицію, щоб жодна із сторін консорціуму не отримала «монопольного становища». Що це насправді означає і чи вимагатиме Київ залишити в нього контрольний пакет акцій у майбутньому консорціумі, наразі невідомо.

ФОТОФАКТ

У міжнародній книжковій виставці-ярмарку «Зелена Хвиля—2002», що проходить в Одесі, взяв участь письменник-сатирик Михайло Жванецький.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

ПОВІДОМЛЯЄ МНС

Київська область — аварійна посадка литовського літака

Приблизно о 9.16 16-го серпня пілот літака «Сесна-172» литовської авіакомпанії «Лима-Янки», який летів за маршрутом Рівне — Київ, сповістив диспетчера Бориспільського аеропорту, що у літака відмовив двигун. Диспетчер запропонував пілоту приземлитися на аеродромі «Чайка». О 9.20 мітка супроводження на екрані локаторної станції зникла. Аероплан зробив вимушену посадку на ліс біля села Дзвінкове Васильківського району Київської області. Під час аварійного приземлення було травмовано одного з двох пасажирів. Відповідною пошуковою службою пілота і пасажирів відправлено до Києва. На місці льотної пригоди вибуху літака і пожежі не сталося. Ведеться розслідування.

ТВАРИННИЦТВО

Три гривні за... кілограм м'яса

Сьогодні у Вінниці на обласному святі тваринників понад сто працівників галузі отримають грошові премії й цінні подарунки. На Вінниччині протягом трьох останніх років намітилася стала тенденція до збільшення поголів'я тварин: тільки цьогоріч стало більше на 32 тисячі (5,5 відсотка) голів ВРХ, на 82 тисячі (6) — свиней, 72 тисячі (10) — птиці.

До того ж продуктивність галузі — одна з найвищих у державі. Вінничани істотно додали у виробництві всіх видів продукції, особливо молока: порівняно з минулим роком його стало більше на 38 відсотків. Попри це спеціалісти тим часом знову прогнозують можливий спад наявного поголів'я. Держава не стимулює роботу тваринників: нинішнього року різко зменшено закупівельні ціни на молоко й м'ясо. Молоко, скажімо, коштує дешевше, ніж вода, а за кілограм живої ваги худоби заготівельники дають аж три гривні. Зволікають з виплатою дотації за реалізовану великовагову худобу: кошти повернуто лише за тварин, зданих у минулому році.

Селяни, за їх словами, не хочуть працювати «на когось», адже вироби з їхньої продукції не стали дешевші, а окремі з них навіть подорожчали. Саме тому учасники зібрання виступили із конкретним зверненням до урядових структур: встановити мінімальну ціну на основні види тваринницької продукції.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

«Виклики нового покоління»

Так називається Другий україно-російський міжнародний табір, що сьогодні розпочинає роботу в Одесі. Організатори акції — одеська міська громадська організація «Обличчям до обличчя» та московський Інститут гуманітарних і політичних досліджень, які запросили на зустріч молодь із багатьох регіонів обох країн, — ставлять за мету обговорити проблеми підвищення ролі молодого покоління в суспільному житті, посилення його впливу на реформування державної влади, над якою й досі тяжіють старомодні й бюрократичні стереотипи. Учасники табору зустрінуться з видатними політиками України й Росії, відомими науковцями, ознайомляться з місцевим самоврядуванням, відвідають з благодійницькими цілями будинки-інтернати, проведуть інші заходи. Табір працюватиме до 21 серпня. Перший такий захід рік тому відбувся в Підмосков'ї.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Підозрюваного затримано

Затримано підозрюваного в убивстві кандидата в народні депутати України Володимира Євстратова. Про це повідомив прокурор Івано-Франківська Василь Дідик. За його словами, прокуратура вже близька до розкриття цього резонансного злочину, **передає УНІАН**. Кандидата в народні депутати від Всеукраїнської партії трудящих В. Євстратова було вбито ввечері 20 лютого в Івано-Франківську неподалік ресторану «Баварія».

«Підземка» не хоче бути «наземкою»

У Києві — ще один конфлікт, пов'язаний з транспортом.

Тільки стихли пристрасті з приводу підвищення тарифів, яке перенесли на невизначений строк, як сперечатися з місцевою владою почали вже самі транспортники. Точніше, метрополітенівці, які проти об'єднання метро з наземними видами транспорту в єдину структуру.

За словами директора Київського метрополітену Миколи Балацького, якщо таке рішення буде прийнято, то кияни втратять єдиний вид транспорту, що досі працює нормально. До речі, протягом минулого року «підземка» перевезла понад 51 відсоток пасажирів. А щодня її послугами користуються більш як півтора мільйона осіб.

На маршрути наземного транспорту випускається тільки половина рухомого складу, а в метро працює весь рухомий склад. Його, до речі, через недостатнє фінансування із столичної казни також не вистачає.

Як заявив Микола Балацький, проблеми виникли після передачі київського метрополітену в комунальну власність міста. За сім місяців поточного року «підземка» недоодержала із бюджету приблизно 6,8 млн. гривень. А через пільгові проїзні щомісяця підприємство втрачає 1,7 млн. гривень. При цьому міськдержадміністрація компенсує всього 500 тисяч гривень.

Щоб захистити свої інтереси, так само, як і інтереси пасажирів, метрополітенівці вирішили провести колективні дебати між найманими працівниками метро і Київською міськдержадміністрацією. Імовірно, що зі своїми вимогами вони звернуться до Президента й уряду.

Богдан ДОВНИЧ.

ЗНАК БІДИ

Бережіть себе і майно

Протягом цього року в Україні сталося 35 482 пожежі, якими завдано матеріальних збитків на суму понад 220 млн. грн. Але пожежі завдають не лише матеріальної шкоди — на них гинуть люди. За вказаний період у вогні загинуло 1808 осіб, у тому числі 85 дітей. У сільській місцевості зареєстровано 11 119 пожеж, на яких загинуло 746 осіб. Під час збирання врожаю 2002 року сталося 8 пожеж, внаслідок чого вогнем знищено 30,5 га зернових культур. Загальні втрати — 29,715 тис. грн.

Державний департамент пожежної безпеки МВС України повідомляє, що склалася надзвичайна ситуація, пов'язана зі спаленням стерні на полях. Лише в Донецькій області через це на полі сільськогосподарського товариства (СГТ) «Червоне» Червоноармійського району вогонь перекинувся на поле СГТ «Перемога» сусіднього району і знищив шість га ячменю на корені. З початку жнивної кампанії допущено 26 випадків спалення стерні та пожнивних залишків на загальній площі 600 га в сільгосппідприємствах Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Харківської та Черкаської областей. За цими фактами 22 посадові особи різного рівня притягнуті до відповідальності.

Різко підвищилася пожежна небезпека в лісостеповій зоні України, де пожежами охоплені значні площі торф'яників. Зокрема, в Київській, Рівненській та Черкаській областях, де ще горять десятки гектарів торфополів.

Незважаючи на заходи, що вживаються пожежною охороною, проблема пожежної безпеки залишається актуальною.

У зв'язку з цим Державний департамент пожежної безпеки МВС України звертається до керівників міністерств, відомств, органів влади, підприємств та установ, усіх громадян: дотримуйтеся Правил пожежної безпеки, якими забороняється у період збирання врожаю спалювати стерню та пожнивні залишки. Перебуваючи поблизу хлібних ланів, у полях, лісах, зонах відпочинку, не розпалюйте багаття, будьте вкрай обережні у поводженні з вогнем і легкозаймистими речовинами.

Бережіть національне багатство України, своє життя і майно від вогню.

Державний департамент пожежної безпеки МВС України.

ВІСТІ З СУМЩИНИ

Обіцяного 300 років ждуть?

Майже 30 тисяч сімей сумчан перебувають у черзі на отримання житла. Причому дехто чекає свій куток вже тридцять років. Втім, за нинішніх темпів житлового будівництва відсвяткувати новосілля зможуть хіба що їхні прапрапраправнащадки. Років через триста.

Кому продати продукцію

Таке питання постає перед флагманом української хімічної промисловості ВАТ «Сумихімпром». Через проблеми з реалізацією доводиться іноді призупиняти виробництво. Щоправда, в період простою ведеться реконструкція. Саме зниження енергомісткості виробництва та істотне покращення її якості дозволить у майбутньому конкурувати на світовому ринку з провідними фірмами.

Флюоромобіль — не розкіш

У Сумському районі, де відсоток захворюваності на сухоти серед селян значно вищий, ніж по області, придбали пересувну флюорографічну установку для профілактики небезпечної хвороби. Необхідні 365 тисяч гривень збирали всім миром. Працівники центральної лікарні переказали понад три тисячі гривень своєї зарплати.

Вікно в Європу ширшає

Міськдержадміністрація Сум на чолі з її головою Олександром Андроновим разом з місцевими підприємцями останні кілька років дедалі наполегливіше торує шлях на Захід. Добрі стосунки склалися з поляками, особливо з підприємцями з Люблінського воєводства. Плановано, що наступного року іноземці вкладуть в економіку міста два мільйони доларів інвестицій — у вигляді технологій, обладнання та продукції.

Владислав ЖМУРКОВ.

ФОТОФАКТ

Співробітниці заповідника «Провальський степ», що на Луганщині, Валентина Попова та Оксана Зновенко готують для обласного краєзнавчого музею нову колекцію рослин.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Художники, шукайте спонсорів або ж платіть самі!

Виставки робіт художника Юрія Арсенюка, українця за походженням, відбулися в Іспанії, Франції, Німеччині, Кубі, США, Канаді. Однак в Україні — жодної.

На запитання «ГУ», чому це так, художник відповідає:

— А це в нашій батьківщині нікому не потрібно! Я виходив навіть на міністра культури, але скрізь одна відповідь: «Шукайте спонсорів або ж платіть самі!» Крім того, що я мушу відірвати від творчості час на організацію виставки, я ще й маю за неї заплатити?! Організацією виставок українських художників також ніхто не займається. А жоден із них самотужки з цим не впорається. Повірте, я організував не одну виставку. Якби не друзі, що вкладають гроші в їх організацію, нічого б не вийшло. Ніколи у світі справжнє мистецтво комерційним не було!.. Та й не може бути!

Складова життя

Батьки Юрія Арсенюка захоплювалися народним мистецтвом. В роду не було художників. «Я нещодавно переглядав мамини вишивки і знову був вражений їх художнім рівнем та різноманітністю техніки, — розповідає Юрій Арсенюк. — Коли я нарешті доведу до пуття свою майстерню, то розвішу там мамини роботи...»

Наш герой не був «маминим синком». Він займався легкою атлетикою, грав у волейбол та баскетбол за шкільні команди. Але з нетерпінням чекав вечора, щоб піти в ізостудію Палацу піонерів. То було найвищим задоволенням, натхненням юнацької душі.

Після 8-го класу поїхав навчатися до Вижницького училища прикладного мистецтва в Карпатах. Відділення малярства в училищі не було, і довелося займатися художньою обробкою металу й дизайном. Викладачі, випускники ленінградських художніх вузів, допомогли юнакові скласти індивідуальну програму занять. Вони ж таки прищепили йому пієтет до Ленінграда-Петербурга, де колись і Шевченко навчався малярства. Відтоді він знав, що його майбутнє — живопис і що продовжувати освіту саме в Ленінграді. Чому не в Києві, наприклад? Знайомі хлопці, які робили такі спроби, сказали, що в Києві начебто приймають лише «своїх»...

Водночас з дипломами училища воєнком вручив хлопцям повістки в армію. І знову пощастило: служив у Львові. В місцевому музеї молодий солдат став своєю людиною.

Малюючий пожежник

За тиждень після армії Юрій опинився в Ленінграді. Розумів: до іспитів у Академію мистецтв його не допустять — учнівські роботи були виконані аквареллю, а не олією, та й досвіду катма. Вирішив ходити на вечірні класи малювання при академії. Влаштувався на роботу пожежником, щоб мати де і з чого жити. А класи в ті часи були безкоштовні.

«Там створилося цікаве співтовариство початківців, студентів академії і навіть дипломованих художників, — каже Юрій Арсенюк. — Були ідеальні умови для навчання: стояли гіпси і живі моделі! Казка!». Чотири спроби вступити до академії завершилися поразкою: не проходив за конкурсом. На п'ятий рік складав іспити двічі — в Ленінграді і в Москві. Другі іспити розглядав як тренування і розслабився цілком. Можливо, це й дало наслідки: самі лише «п'ятірки» зі спеціальності.

В учнях у Глазунова

Через два роки навчання перейшов у майстерню народного художника СРСР Іллі Глазунова. Це було не просто: метр набирав студентів з першого курсу. Юрію імпонувала його академічна, грунтовна манера письма, до того ж це була єдина майстерня, котра їздила в «Ермітаж» копіювати роботи старих майстрів. Тож доклав чимало зусиль, щоб стати першим у групі з успішності.

На третьому курсі Ю. Арсенюк уже почав готуватися до дипломної роботи. Тему обрав з історії Київської Русі — «Ранок на Куликовому полі». За тих часів утілити на полотні образ монаха Пересвіта з хрестом і в чернечій рясі було аж ніяк не просто. Не просто було і правильно зобразити зброю і строї суперників на Куликовім полі: довелося вивчити джерела — від французьких до китайських.

— Чого у вашому ставленні до роботи більше: батьківського виховання, рис характеру, художницького подвигу?

— А це все єдино! Я підводився до схід сонця, щоб «зловити» світло, коли ще нема тіней. Трави на моє прохання спеціально не косили, аби вони мали натуральний вигляд і були вищі за людину.

Картина вразила викладачів і забезпечила авторові перший серед випускників диплом.

Ілля Глазунов запропонував Юрію асистентуру-стажування і викладання на своєму курсі. Очманілий дипломант з тим погодився. Погодилося й Міністерство культури УРСР, скасувавши направлення до Львова.

Коли розпався СРСР

Асистентура завершилася. Але тоді «завершився» й Радянський Союз. І десятиріччя по тому нікому не було діла ані до мистецтва, ані до культури взагалі. Й досі у Львові нема відділення станкового живопису.

— Чи ви є людиною, що зробила себе сама?

— Так, певною мірою. Але сприяли цьому і сім'я, і секція Палацу піонерів, і Вижницьке училище, де слухачам платили стипендію, і безкоштовні курси Ленінградської академії мистецтв, і Інститут ім. Сурикова.

Так само, як і Гоголь

Наша зустріч відбулася на відкритті виставки Юрія Арсенюка в культурно-освітньому центрі «Нелія» в Ризі. Це вже його четверта виставка тут. Було чимало гостей. Переважно росіян. І це зрозуміло, бо художник є головою секції живопису

Творчої спілки художників Росії. Крім того, вернісаж збігся в часі з Днем незалежності Росії. Цілком природно, що промовці запально підкреслювали значення його творчості для російської культури. Навіть назвали місто на Уралі, де начебто побачив світ майбутній художник...

Це здивувало. Поправка про те, що художник народився в Коломиї, а середню художню освіту здобув у Вижниці присутні сприйняли з розумінням та гумором — у тому сенсі, що життя і творчість класика російської літератури Миколи Гоголя також неможливо відокремити від України.

— Як ви все-таки вважаєте, якій культурі — українській чи російській належить творчість Арсенюка? — запитую майстра.

— Загальнолюдській!

Володимир СТРОЙ.

Рига.

У НОМЕР

Ні демократії, ні ринку?

(Початок на 1-й стор.).

Навіть у донедавна вочевидь проблемних країн рейтинг солідніший: Албанії — 3,94; Болгарії — 3,0; Хорватії — 3,25; Югославії — 3,63. Краща, ніж в Україні, ситуація з демократією також у Молдові (4,19), Грузії (4,44) та Боснії (4,56). Щоправда, можемо втішатися (якщо це втішить) тим, що індекс України солідніший, коли порівнювати із сусідами та окремими стратегічними партнерами: Білорусь (6,56), Узбекистан (6,56) та Туркменія (6,94) посідають останні три позиції в дослідженні Freedom House. Випередили ми й Росію (4,81).

Загалом індекс демократизації обчислюється як середнє між показниками політичного процесу, розвитку громадянського суспільства, незалежної преси та державного управління. І якщо порівняти показник України лише в позиції вільної преси (5,5), то картина вийде ще сумнішою. Недалеко стоять Казахстан (5,75) та Азербайджан (6,0). І абсолютний збіг в індексі свободи слова — в України та Росії.

Президент Freedom House Адріян Каратницький падіння індексу демократизації в Україні в інтерв'ю радіо «Свобода» пояснив так: «Політики, державні діячі, люди, які займають ключові позиції у виконавчій гілці влади і пов'язані з економічними інтересами, працюють для своїх окремих груп, а не для блага широких кіл. Це пов'язане з концентрацією ЗМІ в дуже вузьких колах і це визначає державний сектор і напівдержавний сектор політично-фінансових угруповань, котрі інколи називаються політичними партіями, але представляють кола вузьких економічних інтересів...»

Ще одна сфера, яку досліджував Freedom House, — дотримання верховенства права. Тут в Україні теж невелике «збільшення» рейтингу — з 5,25 до 5,38. Як на диво, і в цьому розділі показники Києва і Москви ідентичні. Індекс 5,38 також отримали Боснія та Вірменія. Зате в розділі «корупція» — одній зі складових рейтингу «дотримання верховенства права» — ми перебуваємо в «соліднішій» компанії. Шість (за семибальною шкалою) отримали, крім України, ще Узбекистан, Таджикистан, Киргизстан і все та ж Росія (воістину — зусібіч стратегічний партнер!).

Немає втішних новин для України й у сфері «економічної лібералізації». Рейтинг України знизився з 4,33 (за уряду Ющенка) до 4,42 (за чинного уряду). Тішить тільки солідний склад товаришів по нещастю: Азербайджан — 4,42; Казахстан — 4,25; Македонія — 4,67; Молдова — 4,25; Югославія — 5,0. А от Росію путінські реформи вивели на показник 3,92. У Грузії він — 3,75, у Хорватії — 3,5.

Допомога з Пекіна

Фото автора.

Два кардіографи, два рентгенівські апарати та плівку до них, матеріал для хірургічного зашивання, антибіотики та інші медикаменти (загалом кілька десятків тонн вантажу), призначені для Львівського онкологічного центру, відправлено 15 серпня до Києва рейсовим літаком компанії «Авіалінії України», який безоплатно виконав місію доброї волі. В такий спосіб центральний уряд Китаю вирішив надати посильну допомогу потерпілим під час авіаційної трагедії у Львові 27 липня. У церемонії передання гуманітарної допомоги в пекінському аеропорту «Шоуду» взяли участь заступник міністра зовнішньої торгівлі та економічного співробітництва КНР Вей Цзяньго та Надзвичайний і Повноважний Посол України в КНР Михайло Резник. Дипломат від імені українського уряду подякував керівництву КНР за цей дружній жест братнього китайського народу, який уже не вперше опиняється поряд з українським народом у хвилину горя. Вей Цзяньго нагадав, що друзів пізнаєш у біді, а китайський народ завжди був другом українського.

За останні три роки це вже п'ятий випадок надання китайською стороною гуманітарної та технічної допомоги Україні, котру передавали переважно під час офіційних візитів до нашої країни керівників КНР. Частина такої допомоги, зокрема, призначена для дітей, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Ольга ТАНАСІЙЧУК, власкор Укрінформу в Пекіні, спеціально для «ГУ».

Білорусам відмовили

Київське управління у справах національностей та міграції відмовилося прийняти заяву трьох білорусів про надання їм статусу біженців в Україні. Про це повідомив УНІАН один з них — Святослав Шаповалов. Підставою для відмови стало те, що громадяни Білорусі порушили терміни звернення осіб з порядку клопотання про надання статусу біженця. Як пояснюють у повідомленні управління з цього приводу, громадяни прибули «незаконно, перетнувши державний кордон України 15 липня 2002 року», і, згідно з українським законодавством, мали подати відповідну заяву протягом трьох робочих днів.

Потоп б'є рекорди в Саксонії

Учора чеське місто Терезін виявилося повністю відрізаним від зовнішнього світу річкою Огрже, що розлилася. Потік води прорвав міську дамбу і затопив його. Це найсильніший паводок за всю історію міста. В Терезіні спостерігалася нестача питної води, вийшли з ладу телефонні лінії. Без електрики місто залишилося ще в четвер. Тисячі людей евакуйовано.

А ось у Празі паводок пішов на спад. Евакуйовані раніше мешканці деяких центральних районів чеської столиці почали вчора повертатися до своїх домівок, звідки відступила вода. Зате в сусідній Словаччині, особливо в Братиславі, зберігалося складне становище. Очікували, що рівень води в Дунаї підніметься до 10-метрової позначки. Не менш складне становище в німецькій землі Саксонія: рівень води в річці Ельбі продовжував підвищуватися. За останню добу в Дрездені вода піднялася до позначки 9 метрів, перевищивши встановлений у 1845 році рекорд. Тодішній катаклізм називали «саксонським потопом».

НОВИНИ

В очікуванні гостя

Президент Росії має намір взяти участь в урочистостях з нагоди 70-річчя Дніпрогесу. За словами голови Запорізької облдержадміністрації Євгена Карташова, під час зустрічі президентів Росії та України в Москві Володимир Путін прийняв запрошення Леоніда Кучми разом відсвяткувати ювілей легендарної ГЕС — символа українсько-російських відносин.

За попередніми підрахунками, витрати на підготовку 70-річчя Дніпрогесу становитимуть 9,8 млн. грн., у тому числі на будівельно-монтажні роботи — 5,2 млн. Лише для заміни шандорних загороджень, які перебувають в аварійному стані, потрібно 2 млн. грн.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запорізька область.

ФОТОФАКТ

В акваторії Азовського і Чорного морів у рамках науково-дослідного природоохоронного проекту «Азовка-2002» проводиться авіаоблік розповсюдження і кількості дельфінів.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

І ТАКЕ БУВАЄ

Не сподобалися колір і марка

Незвичайний за своєю безглуздістю злочин розкрили співробітники Дніпропетровського управління боротьби з організованою злочинністю. 19-річний мешканець Дніпропетровська двічі вистрілив у водія замовленого ним таксі — не влаштувала марка автомобіля. Як з'ясувалося, пасажир поспішав на побачення з дівчиною і мріяв вразити її уяву, під'їхавши на білому «Мерседесі». Але замість замовленої машини приїхав «Опель». Це, за словами затриманого, стало причиною страшної образи. Не знайшовши нічого кращого, він вистрілив у водія і заволодів авто. Далеко від'їхати, проте, не вдалося. Злочинця швидко затримали. Під час обшуку в нього знайшли пістолет Макарова і 15 патронів. Таксист з вогнепальними пораненнями перебуває в лікарні, **повідомляє інформагентство «Обозреватель».**

Старі борги ще не повернули, а нові вже набули

ТЕНДЕНЦІЇ

На Вінниччині, за останніми даними статистики, знову намітилася тенденція до зростання заборгованості із виплати зарплати — у червні н. р працюючі недоотримали зароблених коштів на 2,2 мільйона гривень більше, ніж у попередньому місяці. У 12 із 27 районів сума боргу на кожного з тих, хто має роботу, перевищує загальнообласний показник. Роботодавці найбільше заборгували перед трудівниками Чернівецького району: кожен з них чекає не дочекається заробленого — у середньому 1307 гривень. У Мурованокуриловецькому районі ситуація не набагато краща — боргів на кожного з тих, хто не отримує зарплати, назбиралося по 1239 гривень. Не спішать з виплатою у Чечельнику, Ладижині і навіть в обласному центрі.

Найбільше обсіли борги агропромисловий комплекс — їх кількість становить 60,9 відсотка від загальної суми. А загалом своєчасно не отримують зароблене 27,5 відсотка працюючих, третина з них чекає зарплати більш ніж півроку.

Дивує ось що: представники влади час від часу роблять заяви, що в області нема жодних економічних підстав для нарощування таких боргів. Усі звинувачення при цьому сиплються на голови керівників трудових колективів. Однак ні звільнення окремих з них із займаних посад, ні притягнення до відповідальності, навіть кримінальної, істотно не змінило картину: з початку року з великими потугами вдалося погасити борги лише на 8,9 відсотка. Щоправда, на деякий час (два—три місяці) боргову «конячку» все-таки вдалося загнуздати. Проте не надовго. До 80 мільйонів гривень старої заборгованої платні додалася нова сума. Спеціалісти переконливо твердять, що наприкінці літа — початку осені ситуацію вдасться переломити: борги селянам частково повернуть натурою — зерном пшениці, жита, ячменю.

Водночас навіть оптимісти не впевнені, що протягом двох-трьох наступних років в області позбудуться боргового «хвоста». Прикро й те, що середній розмір платні в області один з найнижчих у державі. На жаль, 128,5 тисячі працюючих навіть її не отримують вчасно.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Липка лапа ескулапа

Працівники управління боротьби з організованою злочинністю УМВС у Чернівецькій області затримали лікаря клінічної лікарні № 1 на гарячому — під час отримання хабара. Прооперувавши пацієнта, горе-ескулап заявив йому прямим текстом, що на кожну операцію в нього свої тарифи. І назвав кругленьку суму. До всього ще й налякав: не заплатиш — я у подальшому за твоє здоров'я не відповідаю. Хворий грошей не мав. Тому вирішив написати заяву правоохоронцям...

До речі, на ласого до грошей хірурга подали заяви ще шестеро пацієнтів клініки. З'ясувалося, що рвач брав за свої послуги справно, а лікував неякісно. Після його операцій хворі рятували своє здоров'я в інших клініках.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

Високий клас «школи мірошників»

ЮВІЛЕЇ

Одеська державна академія харчових технологій цими днями відзначає столітній ювілей. Свою історію вона веде з першої у Російській імперії державної школи мірошників, заснованої влітку 1902 року.

Нині це — доволі потужний навчальний і науково-дослідний центр, що має 10 факультетів, 40 кафедр і кілька галузевих науково-дослідних лабораторій. Підготовка фахівців ведеться тут за 15 спеціальностями; 520 науково-педагогічних працівників, серед яких 50 докторів і 320 кандидатів наук, навчають у стінах вузу більш як 8300 студентів. При академії діють два навчальні комплекси, до складу яких входять 4 коледжі і технікуми, 9 ліцеїв, гімназій та шкіл.

Науковці академії беруть активну участь у здійсненні великомасштабної міжнародної програми "Здорова їжа». Вони розробили технології зберігання у продуктах біологічно активних речовин, виробництва борошна з лікувально-профілактичними властивостями, «сухих» сніданків, концентратів поживних волокон, хлібобулочних і кондитерських виробів. До речі, цикл робіт саме з цих напрямів представлено на здобуття Державної премії України за 2002 рік.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

«Штурмів» можна уникнути

ДОСВІД

Кожен транш з виплат вкладникам обіцяних державою п'ятдесяти гривень у Рівному супроводжується штурмами відділень Ощадбанку. В надії одержати їх чимало вкладників з числа пенсіонерів навіть ночують під дверима банків, не кажучи вже про довжелезні черги, які заважають роботі установ.

Щоб упорядкувати виплати, у місті пішли на експеримент: у трьох найбільших філіях за черговістю стежитимуть представники Спілки ошуканих вкладників. Вони складатимуть списки вкладників, попередньо погодивши з ними зручний час, в який вони могли б прийти до Ощадбанку. Такі списки, скріплені печаткою спілки, подаються у філію Ощадбанку і за ними проводитимуть виплати. У такий спосіб у Рівному сподіваються позбутися черг, а також дати можливість банку виконувати й інші операції, зокрема, приймати комунальні платежі тощо. Якщо експеримент себе виправдає, досвід поширять по всій області.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

ВІСТІ З КРИМУ

Гроші за базування росіяни платитимуть

Відтепер Севастополь та інші українські міста отримуватимуть кошти за базування на їхніх територіях Чорноморського флоту РФ.

За словами заступника державного секретаря Міністерства економіки України Сергія Романюка, котрий очолював українську делегацію, «підсумком проведеної роботи є те, що... розроблена експертами методика дозволить починаючи з наступного року визначити чіткий порядок, згідно з яким місцева влада може розраховувати обсяг участі російської сторони в соціально-економічному розвитку населених пунктів». Визначено також напрями, на які кошти, що їх виділятиме російська сторона, спрямовуватимуться.

Аналітики відзначають, що майже дворічна квола робота з цього питання активізувалася лише останнього місяця, і хоча керівники обох сторін вважають її завершення успішним, особливого оптимізму вона не принесла.

Таку саму думку висловив і народний депутат України Віктор Заїчко. Він зазначив, що експерти, приділивши увагу лише питанням бюджетного забезпечення Севастополя, не зважили перспективні напрями розвитку міста, в яких, на його думку, участь російських грошей могла б бути найефективніша.

Будівництво під патронатом президентів

На узбережжі Севастополя будівельна фірма «Консоль» здала в експлуатацію першу чергу комфортного 70-квартирного житлового будинку. Ключі від квартир отримали 29 сімей, серед яких чимало військовослужбовців.

Про те, що новосілля в місті моряків почастішали, свідчить і статистика: лише в першому півріччі нинішнього року тут «обжито» понад 35 тисяч квадратних метрів житла, збудовано 48 житлових будинків (130% до спорудженого торік).

Майже водночас, неподалік один від одного, завершується спорудження будинку для моряків Чорноморського флоту Російської Федерації, який розпорядився збудувати президент РФ, і не менш ошатного й комфортабельного красеня для українських військових моряків, що росте під патронатом Президента України.

На вахту стали електронні лоцмани і дозорці

На одному із севастопольських мисів у шестиповерховій залізобетонній башті, яку вивищують щогли зв'язку і радарів, здано в експлуатацію сучасний центр регулювання руху суден (ЦРРС) «Стрілецький» з радіолокаційними станціями, диспетчерським пунктом і автоматичним радіолокаційним постом (АРЛП) «Михайлівський» Військово-Морських сил України.

Центр, що відповідає вимогам світових стандартів, надає навігаційну допомогу згідно з усіма міжнародними конвенціями, до яких приєдналася Україна як морська держава, а пост вирішує завдання ВМС України і Прикордонних військ. Отримуватимуть цю інформацію Мінтранс України та його структурні підрозділи, Держкомкордон, риболовецькі й суднохідні компанії, окремі вітчизняні та закордонні кораблі.

Програмне оснащення комплексу, який є структурним підрозділом державного підприємства «Дельта-Лоцман», — авторська розробка його фахівців, котрі завдяки цьому ноу-хау заощадили державі сотні тисяч доларів. А завдяки застосуванню високочутливих приймачів вдалося домогтися малої потужності інтенсивності випромінювання локаційних станцій, які, за свідченням відповідних медичних закладів, не становлять жодної небезпеки для мешканців розташованих на узбережжі житлових споруд,

У «Артеку» — таланти з усього світу

У Міжнародному дитячому центрі в розпалі два яскравих фестивалі обдарованої юні, переможців яких представницьке журі назвуть 20 серпня.

IV міжнародний конкурс-фестиваль дитячої і юнацької творчості «Наша земля—Україна» зібрав талановитих хлопчиків і дівчаток не лише з усіх регіонів нашої держави, а й із українських діаспор Вірменії, Білорусі, Латвії, Литви, Молдови, Польщі, Росії й Естонії.

Має тут визнання й престижний V міжнародний дитячо-юнацький конкурс класичного танцю «Фуете «Артека» імені Юрія Григоровича.

100 юних талановитих танцівників провідних хореографічних шкіл і училищ з Австрії, Білорусі, Вірменії, Грузії, Казахстану, Молдови, Росії, України і Швейцарії вражають своєю майстерністю і численних шанувальників балету, і членів елітарного міжнародного журі, яке складають всесвітньо відомі хореографи, балетмейстери й артисти балету, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО**.

СЕЛО

Перекупник у виграші, а не селянин

АКТУАЛЬНО

Черкащина завершила збирання ранніх зернових. З площі понад 450 тисяч гектарів намолочено 1 мільйон 543 тисячі тонн хліба. Середня врожайність колоскових разом з бобовими — 33,5, озимої пшениці — 35,8 центнера з гектара. Однак не радує врожай селянина. Чим більше збіжжя в коморі, тим менше прибутків. У касі сільгосптовариств і в кишенях пайовиків...

— Так гірко стає на душі, — ділилася наболілим начальник бухгалтерсько-економічної служби СТОВ «Зоря» Марія Скорик, — коли чуєш, як високе начальство хвалиться мільйонами тонн намолоченого хліба. Як вітає з тими мільйонами «славних хліборобів» Президент Кучма... Краще б він поздоровив з поліпшенням життя на селі від багатого врожаю, зі зміцненням економіки господарств, а не з валом... Плакати від цього всього хочеться, а не втішатися. Проте тим, хто не вирощує, а лише торгує хлібом, є чого радіти. Знову попливуть на їх рахунки бариші за перепродане збіжжя. А селянин як був голий-босий, так ним і залишиться...

Далі головний фінансист господарства розповіла, як до них, у Руську Поляну, вже почали навідуватися купці. За третій клас «золотої» продовольчої пшениці гості давали по 300 гривень за тонну. Коли руськополянці почали доводити комерсантам, що вони не можуть «дарувати» їм тяжко вирощеного хліба, бо за такою ціною господарству будуть не прибутки, а збитки, — гендлярі лиш цинічно кинули: «Побачите, не хочете зараз продавати, то віддасте і по 270 гривень. Не будете ж його у землю закопувати...».

У сільгосптоваристві «Зоря», яке вважають одним з найміцніших у Черкаському районі, показали перекупникам на двері. Бо можуть ще протриматися. Жевріє надія, що, можливо, ціни все-таки підвищаться. Хоча знають — у багатьох господарствах чимало збіжжя залишилося з минулого року. Тож краще пустити зерно у фураж, ніж віддавати торговцям собі на збиток.

— Цього року ми мали 400 гектарів пшениці, — підбив підсумок жнив директор СТОВ «Зоря» Іван Дарієнко. — Доглядали за посівами за «повною програмою» — внесли органічні, мінеральні добрива, застосовували засоби захисту рослин. Стало все це в добру копієчку. Одержали по 53 центнери з гектара, а прибутків — катма. Висновок напрошується сам: потрібно зменшувати площі зернових. Годі годувати трейдерів. Якщо у верхах не хочуть чи не можуть регулювати ринок зерна — ми це почнемо робити знизу.

Мал. Василя ВОЗНЮКА.

Не в одному господарстві, не від одного керівника почула нарікання на «дикий» ринок хліба. Запропоновані урядом заставні закупівлі — крапля в зерновому морі. Адже по області всього 30 тисяч тонн передбачається продати у заставу. Це два відсотки від усього зібраного врожаю. Крім того, дев`ять організацій, котрі виграли тендер на право робити закупівлі під заставу, не поспішають укладати договори. Поки що вони взяли кредитів у банках лише на три—чотири тисячі тонн зерна. Сім тисяч тонн закуповує держава в держрезерв. Це також мізер порівняно з півторамільйонним обласним «короваєм».

Не виручать товаровиробників і хлібозаводи, котрі потребують на рік майже 130 тисяч тонн зерна. Викуплені «варягами», вони переробляють готове борошно з інших областей. До речі, про вартість печеного хліба. Скрізь, де довелося побувати у післяжнивну пору, селяни запитували про одне й те саме: якщо у них майже задурно беруть зерно, то чому переробники не знижують ціни на хлібобулочні вироби? Чому мовчить Антимонопольний комітет? Чому за своє жито їх, селян, знову бито дорожнечею на спечений буханець «сірого» чи «білого»?

Й останнє. Мої співрозмовники в Чигиринському районі, які просили не називати їхніх прізвищ, звернули увагу на політичне забарвлення «хлібного» питання. У зв`язку з оголошеним опозицією «осіннім наступом» влада робитиме все можливе і неможливе, щоб «залатати» дірки в бюджеті, виплатити борги шахтарям, учителям і лікарям. Тому на повну потужність запрацює фіскальна машина, збираючи «врожай» податків. Зерно просто «вичавлять» з господарств — на радість перекупникам — будь-якою ціною. І знову, вкотре, вийдуть з політичної кризи на горбі селянина. От чи залишиться після цього що «дореформовувати» в обдертому до нитки селі?!

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Знову про оренду землі

Чи можна замінити величину орендної плати за землю, якщо ще не закінчився термін дії договору оренди?

Катерина ВАЩУК.

Чернігівська область.

Так. Відповідно до ст. 21 Закону України «Про оренду землі» сторони, які уклали договір про оренду землі, за взаємною згодою можуть змінити величину орендної плати.

З власної ініціативи орендар має право вимагати відповідного зменшення орендної плати у випадку, якщо стан орендованої земельної ділянки погіршився не з вини орендаря.

А орендодавець може наполягати на збільшенні орендної плати в разі, якщо зріс розмір земельного податку. Втім, цю вимогу орендодавець висуває лише тоді, якщо в договорі про оренду не передбачено інших умов, які визначають дії сторін за таких обставин.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Що робити з тригектарним паєм?

НАПИШУ ВАМ І Я

Колгосп імені Чкалова, що в селі Гуринівці на Сумщині, ще не так давно був міцним господарством. Сьогодні його зруйнували вщент. Всі будівлі розібрали по цеглинці, а сотні гектарів родючої землі пустують, заростають бур'янами.

Спочатку нас віддали на пограбування одній сумській організації. Бувало, приїде начальство із обласного центру, пройде господарством, вкаже, яких свиней вантажити. Свинарка протестує: «Що ви робите, це ж найкраща свиноматка, рекордсменка району!» «Не заважай, ми тут господарі», — відповідали їй.

Було в нас майже тисяч голів свиней, стільки ж дійного стада, крім того, вівці, кури, бджоли, коні. Мали більш як півсотні тракторів і весь комплекс землеробного реманенту. Все розтягли, покрали, нестачу списали на міфічну організацію, а щоб не знайшли крайніх, документацію спалили. Оголосили колгосп банкрутом. Техніку, що залишилась, начальство забрало собі. Наприклад, майже новий трактор ДТ-75 оцінили в п'ять мільйонів купонів. Хоча одне кільце гусениці цієї машини (всього їх 66) тоді коштувало 2,5 мільйона купонів. Нам видали майнові сертифікати, на які ми не одержали ні майна, ні грошей.

Землю роздали на паї. Одним дісталися хороші ділянки, у зручному місці. А дев'ятьом, у тому числі й мені, виділили яруги, болото, ями і кореневища від старого саду.

Я — пенсіонер, ветеран праці, учасник війни. Що мені робити з 3,42 га цього саду? У сільраді кажуть, що за цей наділ з мене ще й податки візьмуть. Тим часом жоден орендатор не бере мого паю навіть задарма. А щоб оформити документи і одержати землю із резерву, треба заплатити, як на мене, великі гроші. Що мені робити?

Федір КУРЧЕНКО.

Гуринівка
Білопільського району
Сумської області.

Від редакції. Запитання нашого читача ми переадресовуємо керівництву Білопільського району і сподіваємося, що воно справою відповість на нього.

ЗНАК БІДИ

Урожай рятувала сусідка

Вісім гектарів торф'яників приватного сільгосппідприємства «Кам'янське» у Рокитнівському районі охопила пожежа. Хоча пожежники і аварійно-рятувальний загін головного управління з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення й доклали чимало зусиль, спека була сильнішим союзником біди — вже за кілька днів палало майже двадцять гектарів.

У такій ситуації виявила високі моральні якості керівник приватного сільгосппідприємства «Злагода» із села Березове, депутат Рокитнівської районної ради Ніна Маринич. Вона, ризикуючи не добрати врожай на своїх полях, на два дні зупинила жнива у своєму господарстві, відрядивши чотири зернозбиральні комбайни до сусідів у Кам'яне.

— Не знаю, як збиралися жнивувати у СГПП «Кам'янське», де не були готові до виходу в поле комбайни, але якби не допомога сусідки Ніни Маринич, могли б загинути від вогню житні поля, — розповідає начальник головного управління з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Рівненської облдержадміністрації Микола Красько. — Березівські комбайни швидко зібрали врожай не лише з полів сусіднього господарства, а й з приватних.

Біда вкотре підказала нам і прорахунки, зокрема, далося взнаки те, що депутати обласної ради минулого скликання через брак коштів не прийняли програму розвитку меліорації на Рівненщині. І ось наслідок — занедбані канали пересохли, тож по воду довелося долати чималі відстані. Таки правду кажуть, що скупий платить двічі...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Хліб зібрали. Та державі

Цьогорічний запорізький урожай ранніх зернових та зернобобових культур — 1,8 мільйона тонн. Програму «Зерно Запоріжжя-2002» виконами з великими потугами. І це пов'язано не тільки зі скороченням площ посіву озимих порівняно з 2000 роком на 77,2 тисячі гектарів. Середня врожайність по області становила 24,4 центнера з гектара — на 3,2 центнера менше, ніж на попередніх жнивах.

Найвагоміший внесок у цьогорічний запорізький коровай зробили хлібороби Приазовського району, які намолотили 122 тисячі тонн зерна. За врожайністю лідирує Кам'янсько-Дніпровський район, де з кожного гектара в середньому зібрано 31,4 центнера.

Фото Анастасії СИРТКІНОЇ.

Справді, погодні умови цього року не сприяли запорізьким хліборобам — і заморозки, і засуха. Вони, без сумніву, негативно вплинули на врожайність. Проте хіба лише вони? Адже відомо: в агрокомплексі нічого випадкового не буває. Останнім часом місцеві аграрники допускали помилки, які навіть за рік не виправити. Серед них — втрата сівозміни на землях.

Там, де суворо дотримувалися правил землекористування, врожайність на 18—20 центнерів вища.

Справді, не всі могли вчасно виконати весь комплекс технологічних заходів, провести хімічну обробку посівів, захистити їх від шкідників та хвороб. Та й на жнивах окремі господарства потерпали через брак пального.

На думку першого заступника начальника головного управління сільського господарства й продовольства облдержадміністрації Петра Музики, чимало сільських трударів припускаються ще однієї помилки —неправильно добирають посівний матеріал. Елітний, суперелітний, гібридний посівний матеріал, закуплений на приватних підприємствах, часто-густо не відповідає вимогам. Та й звідки у фірми-постачальника, яка існує всього два—три роки, з'явиться справжній гібрид, якщо для його отримання потрібно 8—12 років?

Добрий районований посівний матеріал за будь-яких погодних умов

Тче бджола золотого тризуба

БДЖІЛЬНИЦТВО

Два хутори — Мазепи та Сагайдачного — вільно вміщуються... на подвір'ї старої хатини козацького роду Кушнірів, у селі Станіславівці, в затишку гір Медоборів. Це тому, що живуть у цих хуторах бджоли. «Поселення» разом становить 50 осель, цебто вуликів. А господарює на козацькій пасіці 80-літній провощений сухорлявий Борис Кушнір. Він має колегу — викладача університету, шанованого на Поділлі філолога Петра Ткачука, котрий допомагає поратися на пасіці. А самого господаря пасіки кличуть у селі «канадцем». Так називали і батьків його, Катерину та Михайла.

Борис Михайлович примружує очі й задивляється на дві вісімдесятилітні софори — медоносні дерева. Здається, там він бачить, як мале хлопченя з мамою й татком пливуть через великий океан великим пароплавом до невідомої України. Невідомої для малого Бориска, бо народився він у Канаді, куди батьки потрапили заради заробітку. Багата Канада, та нема в ній такого розлогого Поділля і медів, що їх приносять бджоли з квітучих Медоборів.

Батьки мало не загинули в океані дорогою в Канаду. Їх пароплав зіткнувся з айсбергом і дістав пробоїну. На щастя, екіпажу «Німеччини» її вдалося залатати. Врятовані пасажири стали учасниками весілля молодої пари — Катрусі та Михайла Кушнірів. А капітан подарував молодим обручки і великий торт.

Працьовите, доброчесне подружжя швидко освоїлося в Канаді. Заробили гроші, народили сина. Але кликала своя земля. Заманливі були й обіцянки радянської влади роздати землю селянам. На це купилися не вони одні. Наділ дуже швидко довелося віддавати до колгоспу, де батьки працювали до самої старості, обоє стали інвалідами. Айсберг радянського тоталітаризму виявився підступнішим, ніж той, в океані.

Син Катрі та Михайла вивчився на історика, став відомим краєзнавцем, відмінником народної освіти. Від лаборанта до заступника декана історичного факультету педагогічного інституту — така його трудова дорога. Вона буде неповною, якщо не вписати до неї станіславівське «сумісництво»: як і його пра-пра.., Борис Кушнір пасічникує. А іноді, коли зайнятий у місті, а рій вилетить, з ним чудово справляться племінник Микола та його троє синів. Навіть найменший Євгенко знає, як дати раду бджолам. А коли вжалить котра, не біда — цілий рік життя додасться.

Кушнір охоче показує свою господарку.

— Це вулик альпійський, багатоповерховий, той он одеський, тривимірний, як корабель, змайстрований батьком, а це ось — Дадана. Був такий французький офіцер, який прилаштував під мирну бджолину хату ящики від снарядів.

Пізніше розглядаємо в хатині ковані скрині, привезені батьками Бориса Михайловича з-за океану, п'ємо чай з медом із козацької пасіки, рахуємо всі часописи молодої України, створювані з участю господаря, — «Писанка», «Дністер», «Рідна школа», «Архіви України», «Перспективи», а ще книги Бориса Михайловича. Останній сніп новел та нарисів «Світилося в хатині віконце» навіяний гудінням бджіл козацької пасіки. Медотворці у Бориса Кушніра й справді незвичайні. Уже двічі порадували вони пасічника чудовим подарунком: виткали стільник у вигляді українського герба.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімках: Борис Кушнір порається на власних «хуторах»; медовий герб козацької пасіки.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

він не потрібен

дає значно вищу врожайність. Так, деякі місцеві аграрники скептично були налаштовані до сорту «Ніконія». Проте нинішнього посушливого року у Вільнянському, Гуляйпільському, Куйбишевському та інших районах він дав до 55 центнерів на круг. А в господарстві «Богдан Хмельницький» Чернігівського району урожайність сорту становила, як і на науково-дослідних полях, — майже 65 центнерів з гектара.

На Запоріжжі збирання ранніх зернових та зернобобових культур розпочалося п`ятого липня. Планувалося використати на жнивах 2315 своїх та залучити ще 450 комбайнів з інших регіонів. Такою кількістю зернозбиральної техніки жнива в області можна було б завершити максимум за три тижні. Однак відремонтована зношена техніка не завжди витримувала навантаження... Добре хоч під час збирання хлібів (а воно тривало загалом 23—25 днів) не було дощів.

Найбільше програв той, хто обрав неправильну тактику збирання ранніх зернових. Вона вироблялася задовго до посіву. І ті хлібороби, котрі мали один і той самий сорт озимих чи ярових пшениці та ячменю, потерпали особливо. Справжні господарі мали асортимент ранньо-, середньо- і пізньостиглих сортів. За нестачі зернозбиральної техніки це відіграло вирішальну роль.

Схоже, враховано уроки минулих жнив — заздалегідь розпочалася підготовка грунту та насіння. В області вже накопичено 1,5 тисячі тонн мінеральних добрив у діючій речовині, необхідні засоби для обробки насіння та захисту рослин.

Зібраних в області зернових достатньо не лише для потреб регіону, проведення розрахунків за оренду землі та заготівлю насіння. Прогнозується продаж не менше 200 тисяч тонн збіжжя за межами області. І покупців вистачає. Але... Ціна, яку вони пропонують за зерно, іноді мало чим відрізняється від його собівартості. Трейдери прекрасно розуміють нинішнє становище аграрників, котрим необхідно продати з такими труднощами й затратами вирощене зерно уже сьогодні — треба розраховуватися за кредити, купити «горючку», виплатити зарплату... Пізніше знайдуться покупці, які чимало заплатять за український хліб. У Європі, як ми пересвідчилися, є кому захищати свій ринок, свого сільгоспвиробника. А в нас, схоже, триває експеримент на виживання села.

— Не варто наголошувати, що нинішній урожай ранніх зернових та зернобобових культур в області майже на 700 тисяч тонн менший, ніж торік, — переконували мене в облдержадміністрації. — Хліба потрібно вирощувати стільки, скільки його необхідно...

А хто знає, скільки і якої саме сільгосппродукції слід виробляти, які посівні площі для цього використовувати? Чи справді потрібні нам безмежні поля? Адже дійшло до парадоксу: нарощування обсягів виробництва зерна — прямий шлях до банкрутства.

Нині на токах лежать сотні тонн прекрасної продовольчої пшениці. Селяни втрачають надію: вдасться цього року продати хліб чи знову доведеться віддавати його за безцінь?

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ПІДСУМКИ

«Джони Діри» кращі. «Дони» доступніші

Підбиваючи підсумки сільськогосподарського року, Луганщина може зітхнути вільніше — будуть з хлібом. Для області, яка протягом 12 років мала низькі показники, це важливо. Сільгоспвиробники віднині можуть цілком розраховувати на погашення боргів у заробітній платі, що накопичувалися роками. Мешканці регіону спокійні — протягом року підвищення ціна на хліб не передбачається, а головне — отриманий мільйон тонн дає можливість закласти добру базу для врожаю наступного року.

Складових такого результату називають декілька: розширення площі під озимі, чітке виконання технології обробки грунту, сортність насіннєвого матеріалу, достатня кількість гербіцидів та ін. А останніми днями на перший план вийшов людський чинник, оскільки стало очевидно: гарні результати отримують у тих господарствах, які очолюють розумні, далекоглядні керівники, де поняття «моє» стало визначальним. Приміром, селянинові нині не вигідно працювати абияк, а тим паче — красти, адже все це в підсумку позначиться на його заробітній платі. Разом з тим під час нинішніх жнив протягом 20 днів чимало механізаторів працювали по 20 годин на добу. Бувало, що температура в кабіні комбайна сягала 60 градусів. Однак, коли збирання хліба закінчилося, вони просили дати їм роботу, не вимагаючи вигідніших умов. Кожен розумів: один день рік годує.

Кілька років тому керівники мріяли отримати на круг по 30 центнерів з гектара. За умов формування сільського господарства такий показник вважався успішним. Але нинішні результати свідчать, що можливість і ресурси повністю не використовувалися, а господарчого підходу до землі не було. Цього року врожайність ранніх зернових у деяких господарствах становила по 50 центнерів з гектара.

Одне слово, зерна область має достатньо. Вже є мільйон тонн і ще буде зібрано 100 тисяч тонн. На потреби області піде 120 тис. тонн. Таку саму кількість буде виділено на паї та як розрахунок за боргами, 70 тис. тонн поповнять насіннєвий фонд. Додамо сюди виплату поточної зарплати. Отож півмільйона тонн зібраного врожаю залишиться в регіоні. Другу частину реалізують. За якою ціною? Це, мабуть, найголовніше питання, що хвилює сільгоспвиробників. Вартість зерна, як відомо, в країні ще не визначено, тому багато хто продавати його не поспішає, сподіваючись, що в січні наступного року вона підвищиться. Втім, кожен керівник робить по-своєму. За умов ринкової економіки кожен виживає за рахунок того, наскільки правильно вирішує власні виробничі проблеми. Одні вже продали збіжжя «Луганськмлину» за ціною 280 грн. за тонну і за отримані гроші забезпечують себе всім необхідним для закладення нового врожаю. Другі для цього беруть кредит, але врожай уперто тримають у засіках.

Нині одна з головних проблем на селі — наявність і стан техніки. Розраховуючи на непогані фінансові надходження після продажу зерна, у господарствах жваво обговорюють тему її придбання. Розмови точаться переважно навколо «Джонів Дірів» і «Донів». Американська машина краща, але ростовська доступніша. До того ж в області опрацьовують варіанти складання цих машин на базі державної холдингової компанії «Луганськтепловоз» і реалізації «Донів» господарствам за доступною ціною. Якщо сесія обласної ради ухвалить рішення про компенсацію ціни Нацбанку України за кредитами, то сільгоспвиробники матимуть можливість узяти гроші в кредит на кілька років і придбати велику техніку.

У новому сільськогосподарському році завдання агропромисловиків ускладнилися. Область поставила перед собою мету засіяти клин озимини у 130 тисяч гектарів, це на 20 тисяч гектарів більше, ніж цього року. Збільшення площі під озимі дає сподівання на врожай за будь-якої погоди.

Алла АНТИПОВА.

ФОТОФАКТ

Завдяки механізованому роздаванню кормів навіть у спеку не падають надої молока у приватному господарстві ім. Духова Гадяцького району Полтавської області.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

БАЛЬЗАКІВСЬКІ МІСЦЯ ЖИТОМИРЩИНИ

У Верхівні, де Лувр високий...

«I тут я побачив справжній степ, бо Україна починається в Бердичеві. Все, що я бачив до цього, нічого не варте. Це пустеля, царство хліба. Тут починається український чорнозем, який іде вглиб на п'ять футів і більше і який ніколи не залишають під пари. І завжди засівають хлібом. Цей пейзаж навіяв на мене спокій, я впав у глибокий сон і лише о пів на шосту мене розбудили крики Ебре, який вітав обітовану землю. Я побачив щось схоже на Лувр або грецький храм, позолочений призахідним сонцем, який височів над долиною, третьою долиною по дорозі від кордону» — так записав у своєму незавершеному дорожньому нарисі Бальзак, коли прибув до Верхівні.

Оноре де Бальзак. Дагеротип Наддара. 1842 рік.

На побачення з Іноземкою

Його перша подорож в Україну почалася 155 років тому, 5 вересня 1847 року. Спершу їхав Північною залізницею, тою самою, на акціях якої через чергову марну спробу швидко розбагатіти він втратив аж надто багато. Потім — поштовим трактом. 13 вересня він зустрівся зі своєю Іноземкою — Евеліною Ганською.

«Дім у них справжній Лувр, а помістя — як наші департаменти» — знаходимо в Бальзака черговий захоплений вигук. Відомо, що письменники схильні до перебільшень. Але хіба палац Ганської не міг видатися йому Лувром після того, що побачив у Бердичеві? Він писав: «Впали у вічі будинки, що танцювали польку, тобто були так сильно перекошені одні вправо, інші вліво, треті вперед, а деякі взагалі напіврозвалені, інші меншого розміру, ніж наші ярмаркові балагани, а по чистоті нагадували свинячий загін. Все це надзвичайно несподіване для європейця і парижанина, що необхідно його побачити у двох-трьох містах, щоб дещо до нього звикнути». А на додачу — іронія: «Дивлячись на це у Бердичеві, навіть запитуєш себе: чи є хто в цих халупах, яку легко можна винести трьома паризькими розсильними...» Та головне, чому палац Ганських видався Бальзаку Лувром, це, звичайно, його палке кохання до Евеліни. А романтики додавала сама Верхівня (наголос, до речі, «французький» — на останньому складі) — село мальовниче, з кришталево чистою на той час водою невеликої річки — притоки Роставиці, з величезним парком біля палацу.

Верхівнянську садибу — унікальну пам'ятку історії, архітектури та садово-паркової культури кінця XVIII —початку XIX століття у червні 1999 року внесено до державного реєстру національного культурного надбання.

Атмосфера літ минулих

Щоб мені легше було поринути в атмосферу минувшини, нинішні юні господарки палацу — студентки Верхівнянської філії Житомирського агроколеджу повели в підземний хід. Прокладений він був від господарського будинку — графської кухні, аж до банкетного залу палацу. Навіщо? А щоб під час балів та прийомів, коли двір був заставлений каретами, кухарі не бігали між ними з баняками. Оглядаючи той хід при світлі запальнички, намагався уявити, який вигляд усе мало, коли похмурі стіни освітлювалися смолоскипами. А один з працівників цього навчального закладу зізнався, що тільки чув про цей хід, а сам бачить його вперше. На жаль, аж до палацу під землею тепер не дійти —частина того ходу обвалилася.

Атмосферу минулого добре зберіг нинішній актовий зал. Багаті ліплення, ніші... Тут давали бали, слухали музику — оркестр графа Ганського розміщувався на спеціальному балкончику, що спирається на дві колони. А одразу за палацом була штучна водойма. Бо, кажуть, Евеліна забажала, щоб там плавали білі й чорні лебеді... Як стверджує краєзнавець журналіст Ян Козельський, перша документальна згадка про Вєхховню (так звучить назва села польською) зустрічається в польських «Історичних джерелах» і датована вона 1600 роком. У фондах Варшавського архіву він знайшов також «Опис звичаїв за панування Августа II». У ньому йдеться про те, що 1753 року Францішко Шкорунський здобув від пана Любомирського Верхівнянський ключ, а села Пулинського ключа залишив дочці Зофії та її чоловікові Яну Ганському — київському хорунжому. Після смерті Зофії села Пулинського і Верхівнянського ключа перейшли у володіння її сина Вацлава Ганського. Він переніс свою резиденцію з Пулин (тепер райцентр Червоноармійськ на Житомирщині) у Верхівню, «де збудував палац і прикрасив його англійською садибою». Будівництво закінчилося на початку XIX століття. Палац — ровесник Евеліни Ржевуської. 1819 року вона одружилася з Вацлавом Ганським, який був старший за неї на 22 роки. А може, й на більше, бо остання архівна знахідка дає підстави припускати, що на час одруження Евеліні було не 19 років, як вважали раніше, а тільки 15. Маєтки Ганського оцінювалися багатомільйонними сумами. Вагомий аргумент для батьків нареченої...

За іронією долі, Адам Ржевуський, молодший брат Евеліни, за першу дружину взяв вдову Жеребцову, старшу за нього на 22 роки. І зробив кар'єру — став генералом, флігель-ад'ютантом царя.

Коли Евеліна стала вдовою Бальзака, її дочка Анна, покинувши палац, перебралася до Парижа. Померла 1915 року в бідності при монастирі, похована на кладовищі Пер-Лашез поряд з Бальзаком, матір'ю та чоловіком. Адам, якому Анна продала палац, похований 1888 року на старому сільському цвинтарі. Останнім графом Верхівні був Адам-Вітольд Адамович Ржевуський. Після цього почалася вже зовсім інша історія села.

«Працюю, як у Парижі»

У листопаді 1847 року Бальзак писав сестрі: «Я працюю тут, як у Парижі. Я маю розкішний апартамент: салон, кабінет і спальню; кабінет із рожевого штучного мармуру, з каміном, чудовими килимами та зручними меблями, вікна цілком із скла, без олов'яної фольги; краєвид відкривається переді мною на всі боки. Можеш собі уявити, що за Лувр ота Верхівня, де є п'ять чи шість таких апартаментів для гостей».

Рукопис другої частини твору «Зворотний бік сучасної історії» датований: «Верхівня. Україна, грудень 1847». Працював він тут також над іншими творами.

У цих трьох кімнатах, де жив і творив Бальзак, і розміщено тепер літературно-меморіальний музей, експозиція якого розповідає про перебування великого романіста в Україні. Моїм гідом була Олена Нестерчук, студентка останнього курсу Верхівнянської філії агроколеджу. Переходимо від експонату до експонату. Портрети Бальзака і Ганської в молодому і зрілому віці, малюнки, що відтворюють давню Верхівню, різні документи, тогочасні меблі, піаніно...

З тих часів тут зберігся камін, біля якого в незвичний для нього холод часто сидів великий романіст. Тепло йшло між стінами, добре зберігалося. Бальзак писав у Францію: «Ми топимо тут груби соломою. За тиждень тут спалюють стільки соломи, скільки можна знайти на ринку св. Лаврентія в Парижі. Якось я пішов на тік у Верхівню, де молотять хліб машинами, і там стояло на одне село 20 скирт, на 30 футів заввишки, завдовжки в 50 кроків і завширшки у 12 кроків. Але управителі крадуть і значно зменшують прибутки. Ми не уявляємо собі вдома, як тут живуть. У Верхівні треба мати все своє: тут є кондитер, меблевик, кравець, чоботар, які обслуговують маєток. Я розумію тепер, що таке триста домочадців, про яких мені говорив у Женеві небіжчик п. Г., котрий мав до своїх послуг цілий оркестр».

На одному зі столів музею — великий жмут записок, що їх випадково знайшли вже в наші дні в якомусь закапелку на горищі. То записки повара про продукти, які необхідні для кухні. До речі, що важко переносив Бальзак у Верхівні, то це польські та українські страви. Хоч як вишукано їх тут не готували. Тож не раз писав племінницям, щоб надіслали йому рецепти томатного соусу, пюре з цибулі тощо, причому такі, «як робила Людовіка в бабусі, бо тут, бачите, живемо, ніби у великій пустелі, і щоб проковтнути шмат воловини (а цілий віл коштує сто франків) чи баранини, треба застосувати всі тонкощі паризької кухні». І далі не без іронії: «Зробивши це, ви станете благодійницями краю, зовсім позбавленого телятини, тобто телятини для їжі, бо в корів тут також є телята, але ці телята відзначаються республіканською худиною. Воловина така, яку можна побачити в Парижі, є міфом; її можна згадувати тільки уві сні, в дійсності в нас тут є дикувате м'ясиво, якому двадцять років і яке можна додавати до пак конопель, призначених на експорт... Тут готують незліченні різновиди каші; кашу варять із проса, з гречки, з вівса, ячменю і т. ін. Її ладні робити з дерев'яної кори».

Є в музеї незвичайна палиця. Переповідають, що майстерністю селян, що її придумали й виготовили спеціально для нього, захоплювався Бальзак. У нього боліли ноги. А з палицею можна було гуляти, спираючись на неї, а потім, розклавши її й увіткнувши штир у землю, посидіти, як на стільчику.

Через терни — до кохання

У колишній спальні письменника висять на стінах подарунки — графічні роботи французьких художників, подаровані директором музею замку Саше Полем Метадьє і передані у Верхівню посольством Франції 1999 року. Для Житомирщини то був рік Бальзака. У Верхівні започатковано щорічне літературно-мистецьке свято «Весна Прометея», налагоджено тісні стосунки з французьким культурним центром у Києві. У Бердичеві пройшла науково-краєзнавча конференція, на костьолі святої Варвари, де вінчався Бальзак, встановлено його барельєф.

А серед подарунків, що їх одержував музей раніше, —копія листа Бальзака, якого він з Верхівні надіслав у Париж ювеліру Фроману Морісу. А передав її у вересні 1980 року посол Франції в СРСР Анрі Фроман Моріс —родич ювеліра, сім'я якого зберігала той лист.

У листі — замовлення виготовити чашу: «Я хочу, щоб наша чаша була розписана з обох боків двома фігурами, які представлятимуть Надію і Віру... Надія повинна тримати сторінку, на якій голубою емаллю вигравірувано «Невшатель.1833», а Віра — іншу сторінку, на якій тільки цифра — 1843. Внизу під чашею посередині повинен бути амур, що кланяється і тримає чашу обома руками. Підставка, на якій це все буде знаходитися, представлятиме кактуси, колючі рослини і терни...»

Фото Сергія ГЛАБЧУКА.

Під час літературно-мистецького свята у Верхівні.

1833-й — рік першої зустрічі. А до того були листи Ганської до Бальзака з підписом «Іноземка», без зворотної адреси. І які листи! «Коли я читала ваші твори, серце моє трепетало: ви показуєте справжню гідність жінки, кохання для жінки — дар небес, божественна еманація; мене захоплює дивовижна чутливість вашої душі, адже завдяки їй ви розгадали душу жінки...» Нарешті оголошення Бальзака в газеті «Котідьєн» — єдиній з французьких, яку можна було одержувати в тодішній Росії, дало Евеліні знак, що вона може йому писати. Перша зустріч у Невшателі (Швейцарія)... Листування... 1841 року помирає Вацлав Ганський, але Евеліна несподівано дає Бальзаку «свободу». 1843 року, після зустрічі в Санкт-Петербурзі, в нього нарешті з'являється віра, що зможе одружитися з жінкою своєї мрії.

У відблиску любові генія

Колишні апартаменти Бальзака, в яких тепер експозиція музею, на другому поверсі. «Я не можу подолати двадцяти сходин», — скаржився він у листі. Було то після другого приїзду у Верхівню — сюди, до своєї коханої, він примчав із Франції, охопленої революцією, якої дуже боявся, восени 1848 року. На той час він був уже дуже хворий. А омріяне одруження дедалі відкладалося. Чому? Звичайно, відіграв свою роль і той страх перед Францією, що його навіяла тітка, матері якої під час попередньої французької революції якобінці відтяли голову. Не можна також забувати, що за тодішніми російськими законами, вийшовши заміж за іноземця, вона втрачала право на маєтності. Та й на владнання багатьох формальностей, отримання царського дозволу треба було багато часу. Серед експонатів —копія губернської газети з великим оголошенням про виїзд Ганської за кордон. І це, виявляється, було не так просто. Чому ж Евеліна все-таки відважилася на все це, хоч бачила, що жити Бальзаку залишилося небагато? Чому після смерті Бальзака виплатила його великі борги, хоч могла й відмовитися від такої спадщини, чому утримувала його матір? А серед Ржевуських, з'ясовується, не вона одна не вписувалася в стандартний образ поміщика чи поміщиці. Її батько з Погребищ, що на Вінниччині, листувався з Вольтером. Старшою сестрою Кароліною захоплювався молодий Адам Міцкевич, закоханий Пушкін присвятив їй цілу низку віршів. Останній її шлюб — з французьким літератором Жулем Лакруа. Брат Генріх — автор знаних у Польщі новел.

Як сказав Іван Драч, відблиск любові генія врятував Ганську від забуття. На недавньому літературно-мистецькому святі у Верхівні письменник Геннадій Шкляр повідомив, що завершує написання нової книги про Евеліну. Не так уже й багато жінок, про яких стільки написано.

Ми значно менше знали б про Бальзака, якби не його листи до неї — це величезна за обсягом спадщина. А от про те, що вона писала письменникові, здогадуємося здебільшого з його відповідей. Чому?

Одна зі спільних мандрівок немолодих закоханих завершилася для них несподівано: графиня, яка вже розміняла п'ятий десяток, завагітніла. Страшенно радий Бальзак мріяв про сина. Він так сподівався, що це прискорить їхній шлюб, квапив Евеліну взяти його таємно. Не вмовив. А потім народилася дівчинка. Мертвою...

Ця історія мала своє продовження. Економка викрала в Бальзака любовні листи Евеліни, з-поміж яких най-компрометуючими були про Віктора-Оноре. Стряпчий, прокурор і комісар поліції переконали письменника забрати заяву до суду щодо звинувачення її в крадіжці й шантажі: дешевше, мовляв, відкупитися. Повернуті листи Бальзак спалив. І залишив такий запис: «Я затремтів, побачивши, як мало місця займають п'ятнадцять років життя. Що ж, вогнем душі вони написані, вогнем землі загублені!» Після цього Евеліна вимагала знищення всіх своїх листів.

Евеліна Ганська. Мініатюра Совжена. 1825 рік.

За кілька місяців до смерті

Група столичних журналістів їхала в автобусі — в кортежі високої посадової особи, перебування якої на Житомирщині належало висвітлити.

— Це тут Бальзак вінчався? — запитав хтось із колег, коли проїжджали повз костьол ордену Босих кармелітів. Ні, не тут, а в невеличкому костьолі святої Варвари.

Чому ж Евеліна та Бальзак узяли шлюб не в Житомирі —центрі губернії, а в провінційному Бердичеві? Та ще й рано вранці, щоб ніхто й не бачив? На початку березня Георгій Мнішек, чоловік Анни — дочки Евеліни, побував у Житомирі й переконався, що тут давно гуляють найрізноманітніші плітки про шлюб удови Ганського з видатним французьким письменником. Щоб уберегти хворого Бальзака від безцеремонної людської цікавості і вибрали Бердичів. А серед тих, хто допоміг залагодити пов'язані з цим всілякі формальності, був і Густав Олізар — поет-романтик, друг Пушкіна й Міцкевича. Він і був одним із свідків під час укладання шлюбу. Книгу з метричним записом про це виявили в облдержархіві вже в наші дні.

У костьолі святої Варвари тривалий час розміщувалася дитяча спортивна школа. Повернули його віруючим десять років тому. Вінчався Бальзак 14 березня, помер 18 серпня 1850 року.

А книги забрали назад...

Повчальна історія створення Верхівнянського музею. 1959 року Житомирський педінститут організував конференцію, присвячену 160-річчю з дня народження Бальзака. На неї запросили й письменника Натана Рибака, автора роману «Помилка Оноре де Бальзака». А в цей час в Україні перебували його друзі з Франції — письменник, один із дослідників життя і творчості генія Андре Вюрмсер та його дружина журналістка Луїза Муміак. Коли Вюрмсер довідався від нього про конференцію та поїздку у Верхівню, то, звісно, не міг не скористатися таким чудовим шансом. А далі все відбувалося за нашою тогочасною традицією: поки гості їхали, терміново, лише за кілька днів, у Верхівні було створено кімнату-музей Бальзака. З 1999 року (200-річчя!) пам'ять про перебування Бальзака в Україні увічнює вже літературно-меморіальний музей. Для його створення, налагодження зв'язків з бальзакознавцями багато зробила його перша завідувачка Людмила Журавська. Вона підготувала до друку ілюстровану розповідь про перебування Бальзака на Житомирщині.

Від першого відвідання колишньої садиби Ганських (а було то ще на початку сімдесятих) в моїй пам'яті залишилися книжки — давні, з тих часів, коли розпочиналася романтична історія кохання французького генія і графині. Зайшовши до музею влітку 2002 року, відразу відчув, що найдужче бракує саме їх.

Один із документів засвідчує, що з фондів Житомирського обласного краєзнавчого музею сюди було передано експонати художнього відділу і 376 книг бібліотеки Ганської-Ржевуських. Передали, а потім назад забрали. Причина проста: тут не створено умов для охорони таких цінних експонатів...

Пристрасті Верхівнянського палацу

Останнім господарем Верхівні був Адам-Вітольд Адамович Ржевуський. І його долею промчався отой білий кінь, на якому богиня з вінком — та сама, що над колонами палацу. Бо дружину він собі привіз аж із сонячної Італії. Працювала вона там в якомусь провінційному театрі й була посередньою артисткою. Та ще й з простого роду. Проте її врода зачарувала графа. Акторського таланту замало було, щоб вибитися на перші ролі, та вистачило для того, щоб затьмарити розум Адама-Вітольда кокетством та любовними іграми. От він і одружився на провінційній актрисі, купивши їй титул графині. А в придане дісталася... стара мати красуні Олімпіади, яка до того весь вік працювала прачкою, а як стала тещею багатого графа, перетворилася на люту каргу. Діставалося від неї всім.

А самому графу довелося терпіти забаганки своєї дружини. Спробуйте засумніватися, що він був закоханий у неї по вуха після такої ось історії. Дременула Олімпіада якось на цілий рік з молодим коханцем, покинувши дітей та чоловіка. Потім, як любовний шал розвіявся, знову повернулася до Ржевуського. І той, уявіть собі, простив зрадливу дружину. Хоча була навіть дуже пікантна деталь: вона повернулася вагітною. Народила потім доньку. Та він ніяк не вирізняв її серед трьох власних — однаково ділив батьківську любов на всіх.

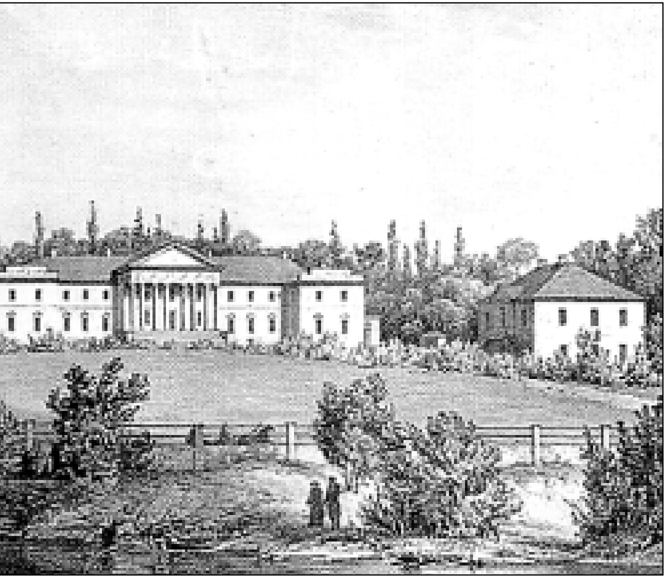
Ось таку романтичну історію повідав нинішній господар графського палацу — директор філії агротехколеджу Володимир Чернега у книзі «Оноре де Бальзак і Верхівня», яка щойно побачила світ. То, мабуть, у багатьох Ржевуських у крові було — закохуватися так, щоб про це романи можна було писати...

Під старим каштаном

— Дружу з житомирськими художниками з мого колишнього виборчого округу, — сказав недавно в інтерв'ю «Голосу України» голова парламентського Комітету з питань промислової політики і підприємництва Юрій Єханурів. І справді, за його сприяння вони вже кілька разів виїжджали на пленери в місця, де історія й краса сплелися воєдино. А перша така поїздка відбулася навесні 1999 року, саме у Верхівню. Створені ними картини стали окрасою свята «Весна Прометея», присвяченого 200-річчю з дня народження Бальзака. Експонувалася вона потім і в Житомирі, і в Києві.

А минулої весни пленер у Верхівні провели за сприяння управління СБУ учні Житомирської дитячої художньої школи. Свої акварелі передали у фонд музею Бальзака. Справді, старий верхівнянський парк пронизаний духом романтики. Десять років тому І. Філонець, випускник агрошколи 1927 року, ділився спогадами на сторінках Ружинської районної газети: «Назавжди в моїй пам'яті закарбувалася краса графського парку. Любили ми його за гарні алеї, шум старих лип і ясенів, різноголосий щебет пташок, дивовижну любовну романтику. У парку були великий «камінь кохання», «алея розлуки», «алея дуелей». Невідомо, чи були назви алей у ті часи, коли тут жили графи, чи так їх назвали учні агрошколи. Але з великою цікавістю слухали майбутні хлібороби легенди про кохання, дуелі польських шляхтичів і російських офіцерів через панянок...»

Олена, мій гід по території коледжу, насамперед показала старий каштан, якому більше 300 років. Далі —міст, що його так романтично відтворив житомирський художник під час пленеру...

Палац у Верхівні. Малюнок Наполеона Орди. 40-ві роки XIX ст.

Прохання останнього графа

Неподалік Житомира — мальовничі Дениші, де руїни палацу Терещенка. Навіть із того, що зосталося, легко уявити: споруда була б сьогодні окрасою цієї курортної зони.

Скільки всього було спалено, знищено у вихорі подій, що пронеслися над Україною! А як же уцілів верхівнянський палац? Років тридцять тому Михайло Васильович Гетьман, який довго працював директором місцевої середньої школи, розповів нинішньому директору філії агроколеджу цікаву історію, винуватцем якої він був сам. Хоч і не знав тоді того, бо щойно з'явився на світ. Було то в далекому 1908 році. Його батько Василь Гетьман з ким уже тільки не обмив народження сина. А потім напідпитку навіть коляску з графом спинив. І запросив Адама-Вітольда Адамовича бути за кума. А той добре знав, що в народі традиція: відмовлятися негоже. І навіть зробив дорогий подарунок: Михайло, що солодко сопів біля мами, став раптом власником землі. Та ще й матеріали на будівництво хати граф звелів привезти. Так і називали потім Михайла в селі — Хрещеник графа.

А загалом, як стверджує Володимир Чернега, у Верхівні та в Мусіївці, Макарівці, Бистріївці в останнього верхівнянського графа було більше ста таких кумів. І це зіграло свою роль у часи, осяяні кривавими кіптявами пожеж.

Навесні шістнадцятого року до Верхівні повернувся зі служби в Кронштадті матрос міноносця «Стремительный» Юхим Коваленко. Він привіз із собою не тільки романтику моря, а й революційні прокламації. Юхим закликав односельців розпалювати вогонь революції в рідному селі. До нього приєдналися демобілізовані солдати, селяни. Наприкінці вересня 1916 року перед палацом вирував гнівом великий гурт людей. Імена багатьох із них відомі сучасникам. Вийшовши до них, полковник Ржевуський став шукати в натовпі знайомі обличчя і, дивлячись у вічі, запитував, звертаючися за ім'ям:

— Що, куме Петро, прийшов мене громити?

І так кожного. А тут ще й жінки прибігли, стали вгамовувати своїх чоловіків. А граф їх попросив не палити й не руйнувати, бо, може, тут ще школа буде. І війська не став кликати, щоб покарати застрільників. Жодна скирта зі снопами поміщицького врожаю тоді не згоріла. А останній граф через деякий час назавжди залишив свою Верхівню і відправився до Кракова каретою. Кучером був Максим Загребельний, який забрав свою сім'ю і поїхав з паном.

Нетиповий то був граф. Може, й тому, що читав твори Бальзака і краще за інших розумів людську психологію, а ще — ходу історії не зупинити: все тече, все змінюється...

А куди поділися скарби палацу? Людмила Журавська виявила давню записку директора Бердичівського музею: «1920 року значна колекція картин та цінне зібрання опудал, меблі палацу були вивезені на 75 підводах до міста Сквири. Залишилися при агрошколі лише рештки згаданого зібрання, а саме: 10 картин, 3 люстри, 1 опудало, мармурова ваза та незначна кількість меблів».

Кузня агрономів

Провіщення графа збулося: 1921 року в його колишньому палаці було відкрито агрошколу. Через одинадцять років її реорганізували в технікум. Уже в наші дні його ледь не закрили. Але, на щастя, спохопилися: агрономів усе-таки краще біля землі готувати, а не на асфальті. І перетворили технікум на філію Житомирського агротехколеджу. Серед випускників — багато відомих в області людей, зокрема й керівники районів. Директор філії Володимир Чернега теж закінчив його 1973 року, а через двадцять літ очолив, і довелося керувати тими, хто його колись учив. Готують тут агрономів-технологів, агрономів із захисту рослин, агрономів-рільників. Одержують вони водночас посвідчення трактористів-машиністів, водіїв, лаборантів-агрохіміків. З нового навчального року починають підготовку технологів-економістів аграрного бізнесу — життя вимагає. Із 46 цьогорічних випускників 16 після співбесід вступили до аграрних вузів Житомира, Білої Церкви, Умані, інших міст. Платити за навчання не треба: готують кадри для села за державний кошт. Обіди, які готують на колишній графській кухні, дуже дешеві: 6 гривень за місяць. Адже продукти студенти заробляють самі під час практики. За їх витрачанням слідкує студентський профком на чолі з Оленою Нестерчук, котра, як і інші, ще й обов'язки екскурсовода музею виконує — така традиція коледжу.

А тепер — про гроші

Володимир Чернега переймається тим, щоб минувшини могли торкнутися й нащадки.

— Пам'ятнику архітектури вже більше 200 років. Украй потрібні кошти, щоб провести реставрацію. В першу чергу треба замінити дах — протікає, — відзначає головну проблему Володимир Чернега. — Ми приймаємо багато туристів. Були тут посли Франції, Польщі, Японії, дипломати з інших країн. А які дороги? Іноземці просто дивуються. Від Верхівні до асфальту 6 кілометрів, 3 кілометри до Карабчиєва — на цих відтинках давно треба було б мати нормальну дорогу. Музей Бальзака має статус відділу Житомирського державного літературного музею. Щоправда, на відміну від Верхівні, в Житомирі навіть експозиції немає, хоч рішення про створення літературного музею в обласному центрі було прийнято більше десяти років тому. Розповідати є про кого: на Житомирщині народилися Леся Українка, Максим Рильський, Володимир Короленко, класик англійської літератури Джозеф Конрад... Але будинок, який почали було реконструювати під музей, стоїть без даху: роботи припинили давно — забракло грошей. За наполяганням громадськості під музей виділили інший будинок — той, в якому народився всесвітньо відомий музикант Святослав Ріхтер. Але для ремонту потрібні великі кошти, а їх немає. Щоправда, Бальзаку теж постійно бракувало грошей...

Олексій КАВУН.
Ілюстрації архівні.
Житомирська область.

КАЛЕНДАР

Народні пісні Ігоря Шамо

Своє прикро коротке життя (1925—1982) всесвітньо відомий композитор Ігор Шамо завершив на одній з найкоротших вулиць Києва — Костьольній.

...Ось будинок, квартира на четвертому поверсі. Підіймемося? На жаль, нині ніхто з рідних Ігоря Наумовича не відчинить гостинно дверей. Одних уже немає (дружина Людмила Петрівна померла у 1995-му), а ті далеко (дочка Тамара мешкає в США). І лише син Юрій, також знаний композитор, провідує батьківський дім, в якому вони із сестрою мріють відкрити музей пам'яті батька.

Мені поталанило — вдалося зустрітися і поспілкуватися із сусідом родини Шамо — Дмитром Червінським. Розмовляли ми не лише про великого композитора, народного артиста, першого в країні лауреата державної премії за створення пісень, що живуть в народі й досі. Дмитро, до речі, мій колега, готує до публікації книжку спогадів сучасників про автора музики.

— Матеріали збираю п'ять років, — розповідає поцінювач таланту Ігоря Наумовича. — Своїми спогадами вже поділилися Анатолій Мокренко, Роман Кофман, Євген Балієв...

Досліджувач життя Шамо стверджує, що всі біографічні джерела неправильно вказують день смерті Ігоря Наумовича.

Помер він 17, а не 16 серпня, про що свідчить і напис на пам'ятнику композитора, що його встановлено на Байковому кладовищі.

Яким він був, автор 300 пісень, більш як 80 музичних творів для кіно і театру, трьох симфоній та кількох концертів з оркестром?

— Дуже скромним і приязним, а ще безмежно працелюбним, — згадують його близькі та рідні. А сам він казав, що звик працювати без вихідних і свят. І вважав, що день прожив марно, якщо не вдалося щось написати.

Ігор Наумович був блискучим оркестровщиком і піаністом. Нерідко він акомпанував на радіо, де, до речі, є запис його виконання відомої пісні «Ой, вербиченька» з Андрієм Малишком (слова написала Любов Забашта, дружина великого поета). Але найбільше пісень Шамо написав на слова Дмитра Луценка. «Осіннє золото», «Як тебе не любити, Києве мій», що стала візиткою столиці, «Дніпровський вальс», «Проводжала мати», «Не шуми, калинонько» — ці та багато інших чудових пісень давно вважаються народними. Що може бути вище та дорожче за таке визнання?!

— До війни Ігор Шамо закінчив сім класів дитячої музичної школи імені Лисенка. Навчався разом з Яном Френкелем та Володимиром Шаїнським. У роки лихоліття служив воєнфельдшером, пройшов фронтовими шляхами від Волги до Берліна.

Після звільнення Відня продовжував службу в цьому місті. Тут познайомився та побрався з Людмилою Петрівною. Невдовзі за клопотанням професорів Київської консерваторії, які знали про його непересічні здібності ще по музичній школі, в якій викладали, Ігоря Наумовича демобілізували. Разом з трофейним акордеоном — супутником його фронтового життя. У консерваторії його безпосередніми вчителями були великий композитор Борис Лятошинський, який справив великий вплив на молодого творця музики. Про себе він заявив дипломною роботою «Концерт-бала», що одразу отримала визнання в музичних колах Києва та Москви. Відтоді він натхненно і плідно, у різних жанрах створював чудову музику. Але найбільше у Ігоря Шамо проявився пісенний дар. Його пісні воістину народжувалися в серці, душею їх була мелодія. І сьогодні практично немає хору чи співака, які не зверталися б до музики Шамо, його обробок народних пісень.

...Читачу! Проходячи повз Михайлівський Золотоверхий монастир чи столичну міськдержадміністрацію і почувши фрагмент мелодії, зупинися! Згадай Ігоря Наумовича Шамо, автора легендарної пісні «Як тебе не любити, Києве мій!..».

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: яка, цікаво, мелодія народжується в цей момент?

Фото із сімейного архіву.

У листопаді 1847 року Бальзак писав сестрі: «Я працюю тут, як у Парижі. Я маю розкішний апартамент: салон, кабінет і спальню; кабінет із рожевого штучного мармуру, з каміном, чудовими килимами та зручними меблями, вікна цілком із скла, без олов'яної фольги; краєвид відкривається переді мною на всі боки».

КУЛЬТУРА

Окремо толк, окремо шоу

(Початок на 1-й стор.).

Ганна ШЕРМАН: — **Чи могло наше ТБ піти іншим шляхом?**

Наталя ЛИГАЧОВА: — Не можу сказати, що телебачення України на початку 90-х починало розвиватися як розважальне. Скоріш — як публіцистичне. З того, що пригадується нині з тодішнього УТ-3, це огляди газетних публікацій, які вела Ганна Безулик. Та ще Вадим Бойко й оновлений «Гарт».

Публіцистичні програми, портрети нових людей, національне відродження — саме це превалювало в тому, що можна назвати новим українським ТБ. Як такого розважального українського телебачення, з моєї точки зору, взагалі не існує. Воно й не народжувалося. Були поодинокі спроби, але їх рівень не дає змоги вважати їх чимось значущим в історії ТБ.

А сплеск публіцистичного і політичного ТБ, безумовно, був. З одного боку, 1994 року була створена УНІКА, що робила публіцистичні сюжети і розсилала їх по всіх регіонах. То було дітище Княжицького, Ящури та Нечипорука. І, власне, один із конфліктів, який знаменував собою народження нового телебачення, був конфлікт Княжицького та Охмакевича, коли один із сюжетів не дали в ефір УТ-1, і Княжицький гучно пішов. А на тлі цього паблісіті отримав великий грант, на який була створена УНІКА, а потім — ММЦ-Інтерньюз, де вже почали створюватися «Вікна у світ». Власне, «Вікна у світ» стали тією фабрикою, що народила як таке нове політичне телебачення в Україні.

Тут важлива поява журналістів, котрі стали родоначальниками цієї школи: Вересень, Портников і сам Княжицький. Вони створили «Вікна» Канішевського — перша інформаційна служба, що народилася на ММЦ-Інтерньюз, яка тоді сповідувала принципи західної незалежної журналістики. За основу було взято об'єктивність висвітлення, відокремлення фактів від коментарю тощо.

Г. Ш.: — **Але ж бо й кіно показували.**

Н. Л.: — Потім цей творчий досвід запозичили інші канали, передусім «1+1», що народився 1996 року, спочатку як канал кінопоказу. Сюди було привнесено великий досвід Роднянського як грамотного кіношника, котрий відчував світовий телепроцес. І коли мати на увазі кінопоказ, то саме тоді й розпочався розвиток нового художнього мовлення. Було дано поштов розвиткові власних, зокрема, й розважальних, і комерційних проектів, як, скажімо, «Пісня року» Олександра Ягольника. А з другого боку, з'явився «П'ятий кут» В'ячеслава Піховшека. Це була спонсорська передача Медведчука і Суркіса. Але, оскільки в них ще не було таких глобальних власних завдань із входження у владу, Піховшек, хоча й не користувався свободою стосовно того, кого «мочити», а кого підносити, все-таки створив прецедент показу політика не з парадного боку. Дав початок прагненню телебачення до особистого і справедливого розкриття політичних діячів. Вважається, що для телебачення рубіконом став саме 1996 рік, коли з приходом Лазаренка розпочався наступ на вільну пресу. Але все-таки це стосувалося здебільшого друкованих видань, хоч як це дивно. Якщо сьогодні більше зазнає тиску саме телебачення, то тоді його на собі передусім відчули газетні журналісти. Власне, Лазаренко став першим могильником української незалежної преси, повернув її розвиток у бік обслуговування політико-фінансових угруповань. До цього пресу ще ніхто не прибрав до рук. Була спроба Кравчука загнуздати «Гравіс» 1994 року, під час виборів. Але тоді це дістало великий громадський резонанс і зіграло проти Кравчука. І пресу залишили в спокої до приходу Лазаренка. А після нього політичне замовлення як таке стало однією з базових підстав вітчизняного ТБ. Десь з 1998—1999 рр. це стало практично єдиним, чим займається політичне телебачення сьогодні.

Г. Ш.: — **Яка роль у цьому процесі комерційних каналів, із яких два загальнонаціональні та кілька регіональних?**

Н. Л.: — Різниця в тім, що «1+1», як я розумію, спочатку було створено для того, щоб приносити комерційний прибуток і реалізовувати іміджеві запити того самого Роднянського, який, очевидно, завдяки цьому проектові хотів стати повноправним співучасником міжнародного кінематографічного і телевізійного процесу. Тобто спочатку «1+1» не створювався як політичний інструмент. Але ситуація в політиці України призвела до того, що цей канал також змусили стати заручником і учасником безпосередніх політичних ігор. Тобто десь з 98 року, коли з «1+1» зникла «Післямова» Олександра Ткаченка у результаті того, що на неї чинили страшенний тиск, канал із суто комерційного перетворився на політичний інструмент. З другого боку, «Інтер» створювався багато в чому не як комерційний, а як політичний проект. Але, звісно, він ставив перед собою і комерційну мету, бо ідея заміни ГРТ таким проектом обіцяла надзвичайні прибутки. Та в результаті перемогла все одно не комерційна, а політична рентабельність. А якщо канал стає політичним інструментом, то на зміну бажанню робити бізнес цивілізованими методами, шляхом участі в реальній конкурентній боротьбі приходить бажання просто «хапонути». Відтак, наприклад, і деградація кінопоказу на «1+1» порівняно з 1996 роком. Сьогодні це безкінечні серіали групи «В» або ж російський продукт, який можна задешево купити і поставити у свій ефір, що дешевше, аніж самим виробляти продукт такої якості.

■ ■ ■

Власне, Лазаренко став першим могильником української незалежної преси, повернув її розвиток у бік обслуговування політико-фінансових угруповань.

■

Г. Ш.: — **А регіональні канали менше задіяні в політичних іграх?**

Н. Л.: — Регіональні канали, по-перше, ледве виживають. Вони злиденні, адже рекламного ринку як такого в країні немає. І в них єдиний спосіб вижити — це спонсорські гроші. Спонсорські гроші в регіонах — це або влада, або ті самі олігархічні групи. Починаючи з 1997—1998 рр., триває монополізація олігархічними групами і регіонального ТБ та радіо. Значно поменшало каналів, які підпорядковані місцевому бізнесу, і побільшало тих, які через дочірні структури або напряму залежать від цих самих олігархічних структур Києва.

Г. Ш.: — **Боюся, «Голос України» це не надрукує...**

Н. Л.: — Ці структури нині дуже активно будують свої мережі або напряму, як, наприклад, розвиваються «Інтер» та Ай-сі-ті-ві, укладають договори з регіонами. Або ж через вплив на місцевий бізнес. «Інтер», наприклад, спочатку йшов на створення власних регіональних структур, укладалися договори з регіональними станціями напівпрозорим, принаймні легальним шляхом. Тобто паралельно використовуються і легальні способи співпраці, і нелегальне контролювання через контроль над бізнес-структурами.

Г. Ш.: — **Повернімося до творчих особистостей, знакових персон нашого ТБ. Наприклад, доля Олександра Ткаченка — це втрата для українського телеефіру чи навпаки?**

Н. Л.: — З одного боку, сьогодні Ткаченко менеджер Нового каналу, одного з кращих телеканалів. Але як діючий журналіст він втрачений. Ткаченко створив, слідом за «Вікнами» Канішевського, найпрофесіональнішу службу новин на українському телебаченні на «1+1». І ТСН у нинішньому вигляді — це технологічне продовження школи Ткаченка. Інша річ, що вони стали більш політично ангажованими...

Але технологію відкатав саме Ткаченко. З другого боку, саме Ткаченко продовжив традиції, закладені у «Вікнах у світ» Вереснем, Портниковим, Хотіним, Івшиною, трохи згодом Ігорем Федченком. Ткаченко продовжив це на загальнонаціональному каналі. Спочатку на УТ-1 у нього був час, а потім «1+1» дав притулок «Післямові». І, звичайно, для свого часу це була головна аналітична програма дуже гарного рівня. Там були і плюралізм, і авторська аналітика, і сучасна верстка, інформаційна та коментаторська. А те, що Ткаченка позбавили змоги займатися цим, запропонувавши як відступний проект «Обличчя світу» на «Інтері», то, звісно, це велика втрата для політичної тележурналістики.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Г. Ш.: — **А те, що Канішевського відвели в тінь і фактично він перестав бути однією з основних фігур?**

Н. Л.: — Канішевський побачив, що є вибір: або заробляти, або бути принциповим політичним оглядачем. Він вибрав перше. Він заробляє гроші, не забруднюючись особливо маніпулятивними технологіями. Адже нинішні «Вісті тижня» відрізняються тим, що вони дають конкретне замовлення, очевидне для неозброєного ока, але водночас він сам по собі не займається тим, щоб маніпулювати думкою глядача. Тобто він немовби відмежувався від тієї інформації, яку роблять його ж структура, його ж команда, але сам при цьому начебто не дуже бруднить своє обличчя. Та, безумовно, Канішевський за інших умов був здатний на більше.

Школа, що її закладали ще він і Княжицький, насправді має продовження. Хлопці дуже чутливо вловили принципи створення західних програм новин — Бі-бі-сі, Сі-ен-ен Вони їздили до США, вони вчилися, вони знають. Мало того, Княжицький дуже добре знає механізми функціонування громадського телебачення. Якби цей його досвід було затребувано, то ми могли б багато чого здобути. Точнісінько так само у Княжицького величезний досвід створення інформаційних програм. Я досі вважаю, що в цій країні саме він найкраще знає, як робити новини. Інша річ, що його потенціал був останнім часом задіяний лише на Ай-сі-ті-ві, де займаються маніпулюванням інформацією.

■ ■ ■

Спонсорські гроші в регіонах — це або влада, або ті самі олігархічні групи. Починаючи з 1997—1998 рр., триває монополізація олігархічними групами і регіонального ТБ та радіо.

■

Г. Ш.: — **Будь-яка розмова про історію українського телебачення останнього десятиріччя зводиться до «чинника постійного впливу російського ТБ»...**

Н. Л.: — Я гадаю, був момент десь на початку 90-х, коли наше телебачення могло піти своїм шляхом. І той досвід, який у нього був, — усе-таки йшов паралельно з тим, що відбувалося в цей час на російському ТБ. Не було прямих запозичень. І московський «Взгляд», і «Гарт» Вадима Бойка — це були різні проекти, що перегукувалися, але були плодами телепроцесів, які йшли паралельно. Проте згодом, коли українське ТБ дедалі більше ставало політичним інструментом, зник бізнес-інтерес, стало зрозуміло, що бізнесом тут телебачення ніколи не буде. Воно не залежатиме від бізнесу, від рекламних грошей. Вигідно стало робити політичні проекти на замовлення. Зник стимул для розвитку. І, звісно, тоді наше ТБ почало іти у фарватері російського. Бо, з одного боку, запозичувалися методи політично заангажованого російського ТБ (скажімо: Доренко — там; Долганов, Лапікура — тут). А з другого — просто напряму закупалися російські телекінопродукти. Нема стимулу для розвитку. І те, що бачимо сьогодні, — пряме запрошення російських теледіячів — це вже наступний ступінь деградації нашого телебачення. Можна по-різному ставитися до таких речей. Я можу припустити, що на німецькому телебаченні запрошують на роботу людину з Англії, Франції. Але там запрошували б її просто як професіонала, їй треба було б уписатися в ситуацію національного телебачення. А тут запрошують людей, які нав'язують свої «бренди» українському телебаченню. Їх запрошують не робити щось нове, а експлуатувати старе. Такий собі колоніальний варіант...

Христофор ГРУША.

Поки в розумінні поки що

Розмова здається незакінченою, а насправді вона безкінечна. Хотілося послухати про інше. Скажімо, про історію естетики нашого ТБ. Адже її починали створювати небезуспішно — згадаймо «Телеманію», але де вона? Яка вже тут естетика, якщо ТБ всерйоз полюбили політики. Вони навіть обіцяють очистити наш телеефір від насильства, сексу та іншого антиестетичного імпорту. Але чомусь ніхто не переймається антиестетизмом вітчизняним — а хіба не насильство над нормальним слухом усі ці теледикторські «прийшоф», «зробиф»? Звучить як «Рус, здавайся!». Але ж бо вони думають, що це українською! Якщо телебачення не вміє мислити певною мовою — звідки візьметься свій якісний телепродукт? Господи, знайшовся б бодай один політик, котрий почав би з малого і навчив усіх дикторів українського ТБ не плутати «наразі» і «зараз», а «поки» не вживати замість «поки що»! І все! Але політики люди серйозні і не займатимуться естетикою. І ми не займалися б, та ось днями на СТБ телеведучий видав дещо взагалі геніальне. Він сказав: «Наш навмисний кореспондент!» — замість «спеціальний кореспондент». Але «навмисно» — це те, що російською «понарошку». Або «умышленно». А може, справді, хтось десь там сидить і навмисно робить такий «телепродукт», щоб його жива людина не зрозуміла?

Серйозний політик скаже: «Ну й що? Адже він не матюкнувся?» Ні, звичайно. Але це гірше. Відчуйте різницю, якщо вже хочете, щоб вашу політику (бодай з вашого телеканалу) сприймали всерйоз, а не як рекламу мила.

Пристрасті за самогоном

ЗУСТРІЛИСЯ ДВА ЛИСТИ

Ми не часто озвучуємо цю проблему — пияцтво, самогоноваріння та все інше, з цим пов'язане. І так усім зрозуміло, що це погано, шкідливо, небезпечно. Ці два листи — два аспекти проблеми: економічний і людський. Два погляди, дві історії.

П. МАРКОВ з Нововолинська Волинської області, наприклад, запропонував передати самогонний бізнес під державне крило:

«Нині країна переживає економічну кризу. Щоб звести кінці з кінцями, збільшують плату за комунальні послуги, зменшують і ліквідують пільги — тобто обдирають і так злиденний народ.

У мене є пропозиція. Згадайте, що за радянських часів майже половина доходів від продажу спиртних напоїв надходила до скарбниці країни. В Росії і досі вино-горілчані вироби вдвічі дорожчі, ніж у нас. Суворо переслідується самогоноваріння. А в нашій країні самогонний «бізнес» процвітає, і ніхто не несе за це відповідальності. Жени і пий скільки хочеш. А п'ють у нас масово і чимало: не менш як три чверті наших співгромадян — полоненики зеленого змія. Причому багато хто вживає самогон, а не горілку з магазину.

Адже, після доброго самогону вранці голова болить менше. І самогонники «варять» непогані гроші. Ось вам маленький розрахунок: один кілограм цукру коштує в нас 2,5 гривні (з 1 кг цукру отримую літр чудового самогону).

Отже: якщо самогон виготовлятиме і продаватиме держава або приватні підприємці під її контролем, то прибуток до державної скарбниці обчислюватиметься мільярдами гривень. А це ж бо щось означає».

Геть по-іншому дивиться на проблему самогоноваріння Г. МІНЄЄВА із селища Білоріченського Лутугинського району Луганської області (адреса в редакції).

«Не заливайте горе горілкою! — закликає вона. — Як страшно нині ходити нашим селищем увечері, особливо у дні зарплати на шахті та в дні виплати пенсій. Звідусіль чути п'яні вигуки — селище гуляє. Самогон продають скрізь: на базарчику, в центрі, на шахті, в лазні. І варять його здебільшого жінки.

Любі, прошу вас, опам'ятайтеся! Це величезний гріх! Ви руйнуєте чужі сім'ї, вбиваєте тих, хто зневірився. Але ж одна із заповідей — «Не убий!». І даремно ви виправдовуєтеся малими статками та матеріальними труднощами. Гріх від цього не менший.

У моєму житті також чимало проблем і випробувань. Ось уже п'ять років з ліжка не піднімається мати — туберкульоз кісток. У грудні минулого року помер мій батько. Ще досить міцний чоловік, він міг би жити й жити. Але приохотився до самогону: його в будь-який час доби продавали (навіть у борг!) жалісливі сусідки. Всі сусіди знають, як страшно пив батько, як бушував і скандалив. Не меншим ударом стала в моєму житті пожежа. Кілька місяців тому згорів мій майже новий будинок. Після смерті чоловіка (на шахті в 1984 році) добудовувала його сама. Причина загоряння банальна — димохід. Азбестова труба, що прогоряє; вугілля, яке має в своєму складі великий вміст сірки; сухі дошки на горищі (а де їх іще можна сховати від злодіїв?).

Куди тільки зверталася по допомогу — все марно. Селищна рада не має коштів, у райдержадміністрації — відмовляють, у християнській організації — також відмова. (Можливо, хтось із читачів допоможе мені з ремонтом будинку: для мене й одна гривня — великі гроші.) Здавалося б, більшої мінливості долі вигадати не можна. Мені важко, але я тримаюся. Мало того, хочу підтримати інших. Тому прошу редакцію газети надрукувати мого листа. Може, він допоможе комусь у скрутну годину. Люди, не заливайте горе горілкою!»

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Підготувала Юлія ПОТАПЕНКО.

Носить листи і радість

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Хочу написати про людину, яка закохана у свою справу і робить її творчо і сумлінно.

Галина Іванівна Сахарнацька працює завідувачкою пошти, а починала з підмінної листоноші. Люди в селі завжди говорили про неї як про близьку їм людину: вона і вислухає, і порадить. Важку сумку доводилося носити їй на хутори Павлівка та Яровий за півтора-два кілометри. Дощ чи сніг, спека чи заметіль, а пошта в кожну оселю доставлялася вчасно. Для Галини Іванівни не було днів негожих. Зайде вона на обійстя, вся в снігу, ніби хто її з нього зліпив, а на вустах посмішка. «Як, лишень, витримуєш?» — питала в Галини. А вона з гордістю відповідала: «Я ж до людей іду, то треба і мені бути людиною».

Золоті слова! Цим словам, як і Галині Сахарнацькій, ціни немає. Коли поплила чутка, що вона потрапляє під скорочення штату, люди пішли до голови райдержадміністрації Віктора Гайдая. Він допоміг її відстояти. А невдовзі Галина Іванівна очолила вузол зв'язку.

Колектив листонош живе як одна сім'я. Власними силами зробили ремонт. Хоч і старе приміщення, а «помолодшало» (адже й пенька прибери — він буде гарний). І працюють тут завзяті, вірні своїй роботі дівчата-листоноші.

За дорученням мешканців села 1-Миколаївки, Софія ЗАГОРНЯК.

Ширяївський район Одеської області.

Розумні, бідні, без води і світла

СТОРОННІЙ ПОГЛЯД

У нашій гімназії імені Лесі Українки німецька мова вивчається як друга іноземна — з п'ятого класу. Похвалитися є чим: шестеро учнів цього року стали призерами обласної олімпіади з німецької мови. А Інна Онопрійчук успішно захистила творчу роботу з німецької філології на науковій конференції в Острозькому університеті і достроково стала студенткою цього вузу. Уже двічі кращі знавці мови з допомогою спонсорів побували на стажуванні в гімназії міста Візентайд, що в Баварії.

Нещодавно ми приймали в Новограді-Волинському своїх німецьких друзів, а разом з ними і двох стажерів з Великої Британії, котрі вивчають німецьку у Візентайді. Звичайно, ми і Київ гостям показали, і Житомир. У Новограді-Волинському вони побували на швейній фабриці, що активно співпрацює з німецькими фірмами, у школі, споруджений за проектом і на кошти Німеччини. У містечку Городниця школярі з Візентайда ознайомилися з життям ченців православного монастиря, відвідали порцеляновий завод, якому вже двісті років. Німецькі гімназисти жили в родинах своїх однолітків, яких вони перед тим приймали у своїх сім'ях.

Які враження повезли з собою наші гості? Всі вони говорили про те, що в Україні живуть щирі, милі люди, з якими приємно й цікаво спілкуватися. Ефі-Марії Гартнер сподобалися українські страви: вона переконана, що вони корисні для здоров'я, хоч і відрізняються від традиційних німецьких. Ельке Нойман, яка закінчує музичну школу, вважає нас дуже співучими, а українські пісні мелодійними. Разом з тим надто скромні статки, сказала вона, не дають, очевидно, змоги гідно реалізувати себе в житті. Мона Штурн зауважила, що у вічі впадає бідність: на вулицях можна побачити чимало погано зодягнених дітей, які жебракують. Наташа Герстнер не могла зрозуміти, чому в місті часто відключають воду та освітлення. Стажерка Емі Кар з Англії вважає наших школярів серйознішими, дисциплінованішими. Але рівень зарплати наших педагогів викликав у неї подив. Ута Шарлотте звернула увагу, що в нас дуже дешеві продукти, та все одно багато громадян живуть бідно, що не відповідає європейським стандартам. На Ніну Неллен прикре враження справила якість наших шляхів та громадських туалетів...

Отож такі поїздки корисні не тільки для кращого вивчення іноземної мови. Вони дають змогу і людей побачити, і себе показати. А заодно й задуматися, чому ми, такі працьовиті і щирі, а живемо гірше за них. Саме їм, нинішнім гімназистам, і міняти життя на краще. І чужого научаючись, і свого не забуваючи...

Валентин ВІТРЕНКО, депутат обласної ради, вчитель німецької мови Новоград-Волинської гімназії імені Лесі Українки.

Житомирська область.

КРИК ДУШІ

Хто приватизував ліс?

Звертаємося до вас по допомогу, бо вкрай занепокоєні та перелякані обставинами, що склалися на прилеглій до села території.

У нас налічується понад три тисячі дворів, село розташоване за кілька кілометрів від Канівського водосховища, поруч великий ліс. Є в селі середня школа, дедалі більше молоді залишається тут жити і працювати. І чималу роль у виборі молоді відігравала наявність мальовничих куточків рідної природи. Навколишні ліси давно стали місцем відпочинку також багатьох киян та туристів з інших регіонів України.

На жаль, протягом кількох останніх місяців невідомими нам організаціями або особами вжито заходів стосовно закриття доступу до лісу та узбережжя Канівського водосховища. Ніяких офіційних роз'яснень не було зроблено. Всі дороги та стежки, що ведуть із села і навколишніх ланів до лісу та водосховища, перекопані траншеями та закриті шлагбаумами аж до території Черкаської області. Кажуть, що ліс буде обгороджено сіткою з колючим дротом. Село, таким чином, опинилося в повній ізоляції від проходи лісу та можливості відпочинку на воді. Адже крім Канівського водосховища поруч ніяких водойм немає, як немає й іншого лісу на відстані багатьох кілометрів.

Найбільш обурює те, що ліс та узбережжя охороняють від людей, що хотіли б відпочити на воді або в тіні лісу, озброєні бійці спецпідрозділу Міністерства внутрішніх справ, які на джипах патрулюють територію, в грубій формі женуть людей з лісу та залякують. Дійшло до того, що навіть дітей, які на велосипедах дістаються до пляжу, виганяє міліція з попередженнями, щоб навіть ногою не ступали до лісу та узбережжя.

Люди вкрай налякані тим, що в разі порушення «кордону» до них застосують зброю.

Нагадаємо, що згідно зі статтею 13 Конституції України «земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону». Нас відсторонили навіть від такого безболісного для природи її використання, як збирання ягід та грибів. Зате величезні вантажівки вивозять ліс у невідомому напрямку.

Ми є часткою українського народу, тому вимагаємо відновити наше право користуватися природними ресурсами — лісом та водою.

Мешканці села Хоцьки Переяслав-Хмельницького району Київської області (всього 66 підписів).

Соціальні пільги чи соціальний захист?

У проекті Бюджетної резолюції Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Верховної Ради замість удосконалення системи соціальних пільг передбачено їх ліквідацію. Уряд знову готується до скасування пільг для найбільш незахищених категорій населення. І передусім для ветеранів війни, праці та інвалідів.

Соціальні пільги допомагають мільйонам людей хоч якось вижити у нашій демократичній і незалежній державі. А це означає, що зникне саме поняття «соціальний захист». Якщо нині передбачено виділення інвалідам компенсації за бензин і грошової компенсації за невикористану санаторну путівку, то це — та сама грошова допомога. Та спробуй в реальному житті інвалід її добитися й отримати! Адже не можна вважати верхом соціального захисту ситуацію, коли замість санаторної путівки вартістю 1000 грн. обіцяють адресну грошову допомогу в розмірі 100 грн. До того ж знову з'явилася ідея включення коштів Пенсійного фонду до Держбюджету. Але ж то не державні гроші. Та й усе це вже було і нічого доброго ані державі, ані людям не дало.

Міська рада ветеранів категорично проти викладених пропозицій проекту Бюджетної резолюції.

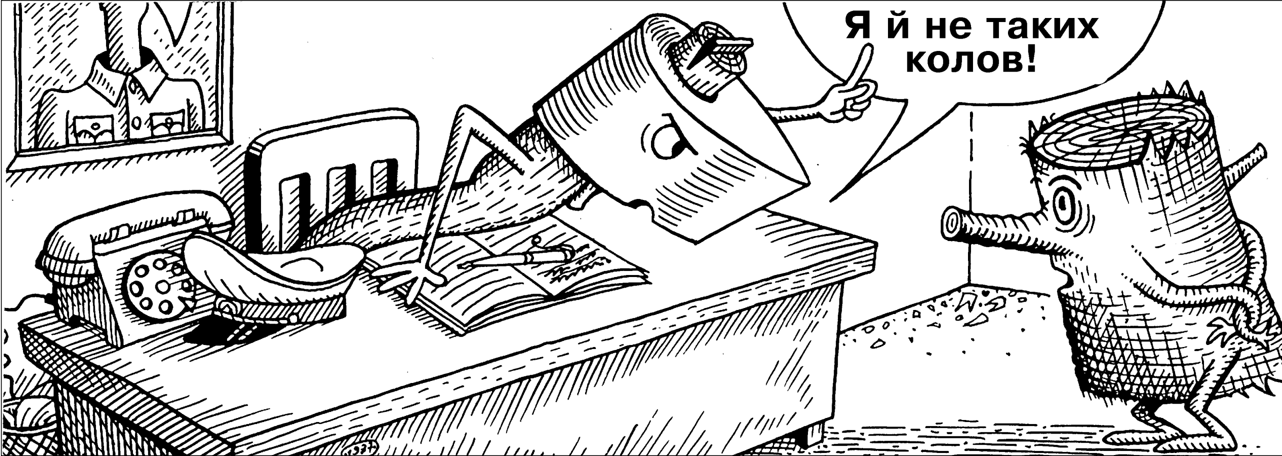
Л. НОВОСЬОЛОВ.

Нова Каховка Херсонської області.

Мал. Віктора ПОПОВА.

ОБТЕСАЛИ...
або Як пограбувати підприємство на «законних» підставах

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Те, що сталося два роки тому, не приснилося б генеральному директору товариства «ІНТРО-плюс» Олегу Бондарю, напевне, і у страшному сні. Спершу порушили кримінальну справу, потім — заарештували і утримували під вартою 14 діб, а в цей час вилучили два верстати для обробки граніту і передали «законному» господарю.

Два роки Олег Бондар шукає у правоохоронних органів справедливості та повернення майна. Однак і досі віз залишається там, де й був. Читаючи його листування з працівниками Київської міської прокуратури, не покидає враження: для останніх найважливіше не торжество справедливості, а честь мундира. Тож не дивно, що він звернувся до редакції нашої газети з проханням оприлюднити його історію.

Ми погодилися. Тим більше, що вона непоодинока. Особливо нині, коли почнається заключний етап не лише переходу до ринкової економіки, а й перерозподілу майна, фінансових потоків, ринків збуту. Особисто мені вона здалася ще й симптоматичною, оскільки ще у далекому 1995 році довелося писати про те, що правоохоронні органи ймовірно використовуватимуть бізнесмени для нейтралізації конкурентів. Прикро, але, схоже, тодішній діагноз виявився безпомилковим...

Гінзбург і К

Історія ця розпочалася з того, що ТОВ «ІНТРО-плюс» у 1998 році уклало договір на лізинг верстатів для обробки граніту з англійською фірмою ЕМРО в особі її представника Олександра Гінзбурга, який водночас працював на посаді комерційного директора ТОВ «ІНТРО-плюс». А у лютому 2000 року термін тимчасового перебування обладнання на території України скінчився. Отож 17 лютого українська сторона вивезла верстати на фірми-виробники, про що свідчать, як сказано у «постанові про скасування постанови про притягнення в якості обвинуваченого», митні декларації, на яких проставлені печатки, що підтверджують отримання обладнання.

Однак О. Гінзбург через п`ять днів звернувся із заявою в УМВС в Житомирській області про викрадення верстатів, які, мовляв, належать фірмі ЕМРО. Але житомирська міліція відмовилася порушувати кримінальну справу. Напевне, зуміли розібратися в ситуації, що складалася. Подібним чином дещо пізніше діяли і працівники відділу державної служби боротьби з економічними злочинами Жовтневого району столиці. Проте прокуратура цього району мала не тільки іншу «думку», але й свій «погляд» на трактування законів, і 27 червня 2000 року порушила кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ст.86-1 Кримінального кодексу України.

А вже наступного дня заступник начальника слідчого відділу Жовтневого РУ Володимир Шевчук виніс постанову про притягнення в якості обвинуваченого у справі генерального директора ТОВ «ІНТРО-плюс» Олега Бондаря. А далі бізнесмен опинився, як вже я писав, на 14 діб за гратами.

Немає сумніву в тому, що Олега насамперед хотіли «нейтралізувати» для того, щоб безперешкодно забрати верстати для обробки граніту вартістю 140 тисяч американських доларів. Тим паче що через тиждень обладнання таки вилучили із території Соколівського кар'єру, що на Житомирщині. Гадаєте, за рішенням суду? Ні, за рішенням того-таки В. Шевчука. Де були верстати протягом того часу, доки велося слідство, — невідомо.

Відомо інше. Старший слідчий прокуратури колишнього Жовтневого, а нині Солом'янського району Олег Марунич 4 червня минулого року нарешті зняв арешт з майна товариства з обмеженою відповідальністю. Але верстати для обробки граніту віддав... іншому «господарю». Думаєте, англійській фірмі? Як би не так! Як сказано у відповіді прокуратури міста Києва Олегу Бондарю, «представнику ВАТ «Українська каменеобробна компанія». Отож!

Але дивуватися немає чому. Як з`ясувалося, ще (увага!) 30 квітня 1999 року англійська компанія ЕМРО анулювала довіреність О. Гінзбургу на представництво її інтересів в Україні. Тобто, коли останній подавав заяву до правоохоронних органів, нічиїх інтересів, окрім власних, він не представляв. І про це чорним по білому написано у вже згадуваній «постанові про скасування постанови про притягнення в якості обвинуваченого». А 17 липня 2000 року, тобто через 20 днів після порушення кримінальної справи, Ян Лахман як єдиний повноважний директор фірми ЕМРО зробив у газеті «Бизнес» оголошення такого змісту: «Прошу прийняти до уваги, що я єдина повноважна персона, яка має право підпису документів та проведення будь-яких дій від імені ЕМРО. Жодна персона, окрім мене, не має довіреності і будь-яких повноважень представляти інтереси компанії ЕМРО в Україні». Ще потрібні факти?

Незрозуміло одне: як могли працівники прокуратури Жовтневого району порушити кримінальну справу за вимогою своєрідного «сина лейтенанта Шмідта», чи то пак «представника англійської фірми». Що засліпило їх у цей час, збагнути важко.

Цікаво, що ВАТ «Українська каменеобробна компанія» виникла з ТОВ «ІНТРО-плюс». До створення ВАТ «УКК» також причетний О. Гінзбург. Прокуратура Радянського району столиці у зв'язку з цим порушила кримінальну справу. Одначе міська її скасувала як «порушену передчасно». Не дивно, що після цього Гінзбург і компанія відчули безкарність і почали витісняти конкурентів з ринку за допомогою правоохоронних органів, а заодно на «законних» підставах прихопили чужі верстати. А чого дивуватися, коли тодішній заступник Генерального прокурора України — прокурор міста Києва Юрій Гайсинський підписує відповідь від 11 травня поточного року, в якій стверджується: «Представником Британської (так у відповіді. — **Авт.**) фірми ЕМРО та одночасно ВАТ «Українська каменеобробна компанія» є Гінзбург О. Л., який в подальшому отримав вказане обладнання». Коментарі, як кажуть у таких випадках, зайві. Але, я переконаний, є всі підстави замислитися над тим, чому міська прокуратура закрила кримінальну справу щодо виникнення ВАТ «УКК» і фактично водночас віддала йому чуже обладнання.

Іменем закону твориться беззаконня

Щоправда, у багатьох може виникнути запитання: яким чином обладнання, вивезене з території України, повернулося назад? І на нього є пояснення. Італійська фірма «І. І. В. ДЕЛТА С. Р. Л.» вирішила створити з відкритим акціонерним товариством «Соколівський кар'єр» спільне підприємство. Свій внесок італійська сторона зробила верстатами французької фірми «Тібо», якими українці користувалися в попередні роки, але вже дещо модернізованими. Про це, до речі, йдеться у листі голови компанії Жака Тібо. У ньому він також повідомляє, що англійська компанія ЕМРО «не зацікавлена у згадуваному обладнанні і ніколи(!) не купляла ніякe обладнання у нашої Компанії (так у листі. — **Авт.**)».

В Україну верстати відбули з французької землі 21 березня 2000 року і на момент арешту обладнання перебували під митним контролем. Уже 10 липня 2000 року голова правління ВАТ «Соколівський кар'єр» В. Лашкул пише листа на ім'я начальника Житомирської митниці Євгена Новікова. Він повідомляє, що акціонерне товариство отримало від італійців і передало під митний контроль каменеобробне обладнання: два верстати виробництва французької компанії «Тібо». До 1 серпня того-таки року, йдеться далі, відкрите акціонерне товариство «Соколівський кар'єр» за погодженням з митницею мало подати відповідні документи для розмитнення обладнання. Однак, як ми пам'ятаємо, 6 липня 2000 року працівники відділу боротьби з економічними злочинами Жовтневого районного відділу ГУВС України, виявляється, навіть без погодження з митниками, розпломбували вантаж і вивезли з території акціонерного товариства.

Навіщо це було робити? Особисто мені незрозуміло, хоча певна логіка в діях столичних правоохоронців, опісля того, як верстати було передано «законному» господарю, простежується. На мою думку, можна було б повідомити митників, і до закінчення слідства не дозволяти розмитнення обладнання. Але сталося те, що сталося.

Після зняття обвинувачень директор товариства «ІНТРО-плюс» Олег Бондар, представник італійської сторони Марк Ніновський почали звертатися у прокуратуру з проханням повернути верстати. Однак у відповідь їм приходила казенна відписка. Спершу за підписом того-таки Юрія Гайсинського: «Роз'яснюю, що для вирішення питання про право власності на дане каменеобробне обладнання Ви вправі звернутися до Господарського суду на підставі статей 1, 2 Господарського процесуального кодексу України». Згодом за підписом начальника відділу прокуратури Києва, юриста 2 класу Т. Уваркіної, яка стверджує: «Питання щодо зняття арешту з майна та повернення його власнику вирішено слідчим Солом'янської прокуратури міста Києва з дотриманням вимог кримінально-процесуального законодавства». А потім слово в слово повторює те, що відповів Юрій Гайсинський.

А як же бути з листом Жака Тібо із Франції, в якому стверджується: «Інструкції були надані компанією «І. І. В. ДЕЛТА», новим господарем обладнання...»? А як може отримати «законний» власник нерозмитнене й досі обладнання? Воно, до речі, комусь приносить прибуток, тоді як справжнім законним господарям та державній казні завдано збитків. І завдав їх ніхто інший, як старший слідчий Солом'янської прокуратури Олег Марунич. Цікаво, чи не правда?

Щоправда, Олег Бондар переконаний: верстати давним-давно перепродали за кругленьку суму, хоча й досі не полишає надії добитися справедливості.

Біг по колу

Я вже писав, що і Олег Бондар, і Марк Ніновський почали звертатися до прокуратури з проханням встановити істину і повернути обладнання. Зокрема, подібне звернення було відіслано 12 квітня цього року на ім'я тодішнього Генерального прокурора Михайла Потебенька. Однак чомусь і воно потрапило на стіл прокуратури міста Києва. Як відповідала столична прокуратура, читач уже знає із цитованих вище відповідей.

Отож не дивно, що, не витерпівши такого знущання, Олег Бондар 21 червня нинішнього року пише заяву на ім'я голови Солом'янського місцевого суду. У ній, зокрема, він просить: «... керуючись ст.97 Кримінально-процесуального кодексу України, просимо Вас витребувати матеріали кримінальної справи №54-1233 до суду для їх перевірки і в судовому порядку порушити кримінальну справу проти слідчого Солом'янської прокуратури Марунича О. В., провести слідство та повернути обладнання законному власнику. Маємо надію, що справедливість буде відновлена».

До речі, схожа заява надійшла і від представника італійської сторони Марка Ніновського.

Проте суд вирішив інакше. І надіслав обидві заяви прокурору Солом'янського району. Коло замкнулося?

Власне, дивуватися немає чому: давно відомо, що сумнозвісну честь мундира захищають будь-якими методами. Але чому суд відмовився виконувати свої функції із захисту прав громадян? На це запитання у мене відповіді немає.

Отож лише у слідчому управлінні ГУ МВС у місті Києві звернули увагу на заяву Олега Бондаря. Вони визнали: «На жаль, викладені Вами факти частково знайшли підтвердження. Посадові особи, що допустили порушення вимог кримінально-процесуального законодавства, притягнуті до суворої дисциплінарної відповідальності. Заступнику начальника СВ Жовтневого РУ Шевчуку В. А. та начальнику відділення економіки Подільського РУ Ковалішину Т. А. оголошено сувору догану».

Однак найприкріше те, що знову наша держава може опинитися в центрі міжнародного скандалу. З листа адвоката Джіорджі Гоцці випливає, що італійська сторона повідомила про факт незаконного вилучення обладнання посольство своєї країни у нашій державі. А італійські дипломати у свою чергу надіслали протест українській владі. Не здивуюся, якщо справа дійде до міжнародного суду. А там за честь мундира наших правоохоронців не вельми вболіватимуть.

Володимир КОРОЛЮК.

P. S. Я прошу Генерального прокурора України Святослава Піскуна звернути увагу на факти, викладені в публікації, і вважати її зверненням щодо відновлення справедливості та законності. Тим більше що основна вина падає на його підлеглих.

Чоловічі ігри на свіжому повітрі

Від цього нікуди не подітися. Це в генах. Чоловік бо став мисливцем раніш, аніж воїном. Навіть раніш, аніж власне людиною. І хоча нині ніхто не чекає біля незгасного багаття, коли розпалені перемогою здобувачі притягнуть тушу мамонта до стойбища, рятуючи все плем'я від голодної смерті, азарту сучасним мисливцям не позичати.

З іншого боку, чи ж можуть улюблений диван, телевізор, ба навіть преферанс по п'ятницях дорівняти полюванню? Яка ще з чоловічих розваг здатна подарувати насолоду від запаху пороху і гарячого металу, змішаного з пахощами очерету, озерної води і недалекого лісу? Де ще можна порозкошувати симфонією собачого гавкоту, гуркоту пострілів, шуму качиної зграї, що здіймається? А у фіналі розслабитися в колі однодумців, обговорити позитивні й негативні риси свого собаки, переваги «Берети» перед «Іжем», майстерність стрільців і примхливі повороти удачі? Хто, крім вузького кола втаємничених, зможе зрозуміти цінність такого непоказного зовні трофея і поцінувати вельми специфічний смак дичини?

У тих, кому древні гени не дають спокою, минулої неділі було свято — відкриття сезону. Все як годиться: гриміли постріли, пух і пір'я летіли вусебіч. Були і трофеї, і мисливські байки. І повернення до цивілізації, і впізнавання одне одного в юрбі людей, які й гадки не мають ані про те, що сезон уже відкрито, ані про те, що вони втратили, знехтувавши таку подію.

Олег ДЕНИСОВ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Де ще можна порозкошувати симфонією собачого гавкоту, гуркоту пострілів, шуму качиної зграї, що здіймається?

ОГОЛОШЕННЯ

Балансовий звіт АКБ "Прем'єрбанк" на 1 липня 2002р.

(тис.грн.)

Статті балансу	Сума
1	2
АКТИВИ	
Валюта, монета і банківські метали	1 774
Національна валюта	1 293
Іноземна валюта	481
Банківські метали	0
Дорожні та інші чеки	17
Коррахунок в НБУ	11 009
Інші кошти в НБУ	0
Кошти в інших банках	17 183
Депозити та кредити в інших банках	6 901
Резерв під заборгованість інших банків	0
Цінні папери в портфелі банку :	35 486
Цінні папери в портфелі банку на продаж	6 130
Резерв під знецінення ЦП на продаж	-663
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	31 043
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	-1 024
Кредити та фінансовий лізинг, надані клієнтам	103 572
Резерв під кредити та фінансовий лізинг клієнтам	-8 648
Інвестиції капіталу в асоційовані компанії	0
Інвестиції капіталу в дочірні компанії	0
Нематеріальні активи	348
Матеріальні активи	33 358
Інші активи	28 246
Резерв під можливі втрати ра сумнівною дебіторською заборгованістю банку	-723
Активи оборотів між філіями	45 868
СУКУПНІ АКТИВИ	**274 391**
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
Коррахунки банків	61
Депозити та кредити банків :	48 920
в т.ч. кредити, отримані від НБУ	1 340

(тис.грн.)

Статті балансу	Сума
1	2
Кошти до запитання клієнтів	38 874
Строкові депозити клієнтів	84 775
Цінні папери власного боргу	3 995
Кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій	0
Субординована заборгованість	53
Інші зобов'язання	3 082
Пасиви оборотів між філіями	45 868
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**225 628**
КАПІТАЛ	
Статутний капітал	35 000
Зареєстрований статутний капітал банку	35 000
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0
Прибутки і резерви	13 342
Прибутки минулих років	651
Збитки минулих років	0
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0
Загальні резерви	12 691
Прибуток поточного року	421
Збитки поточного року	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	**48 763**
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	**274 391**

Голова Правління О.О. Беззуб
Головний бухгалтер О.С. Бабічева

Звіт про фінансові результати АКБ "Прем'єрбанк" на 01 липня 2002р.

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	на 01.07.2002
1	2	3
1,1	Процентний дохід	14 442
1,2	Процентні витрати	-11 996
1	**Чистий процентний дохід**	**2 446**
2,1	Комісійний дохід	4 069
2,2	Комісійні витрати	-3 137
2	**Чистий комісійний дохід**	**932**
3	Дивідендний дохід	
4	Чистий торговельний дохід	4 572
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0
7	Інший операційний дохід	173
8	**Операційний дохід**	**8 123**
9	Загальноадміністративні витрати	-4 628
10	Витрати на персонал	-2 462
11	**Прибуток від операцій**	**1 033**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-389
13	**Прибуток до оподаткування**	**644**
14	Податок на прибуток	-227
15	**Прибуток після оподаткування**	**417**
16	Непередбачені доходи/витрати	4
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**421**

Голова Правління О.О. Беззуб
Головний бухгалтер О.С. Бабічева

ДП «Чексіл—Маркет» ВАТ «Чексіл»

Повідомляє про закриття «Тернопільської філії» ДП «Чексіл — Маркет» ВАТ «Чексіл».

Юридична адреса: м. Тернопіль, вул. Руська, 21.

Ідентифікаційний код: 25346633.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення за адресою: м. Чернігів, вул. Щорса, 66.

СП українсько—латвійсько—узбецьке ТзОВ «Експеримент — технологія — автоматика» (ЕТА) (Код ЕДРПОУ 20855057) ліквідовується.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Господарський суд Луганської області (94100, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ,3а) порушив справу № 10/46б про банкрутство Приватної фірми «Сібл», юридична адреса: 94500, м. Красний Луч Луганської обл., м-н 2, буд.8А, кв.11. код ЄДРПОУ 23476610, т/с 260070214 в ФАБ «АЖІО», МФО 304609.

Розпорядником майна призначено Беринську Любов Леонідовну (ліцензія від 06.07.2001 р. № 047580), яка мешкає за адресою: 94500, Луганська обл., м. Красний Луч, вул. Комуністична,70.

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) по справі № Б26/14/02 визнано банкрутом МПП «Сервіс» (50039, м. Кривий Ріг, вул. Телевізійна, 10, р/р 26000100269001 у Криворізькій філії АКБ Укрсоцбанк, МФО 305619, ЄДРПОУ 20204176) та відкрито ліквідаційну процедуру у справі.

Ліквідатором МПП «Сервіс» призначено Годлєвську Юлію Кимівну, ліцензія № 249960, тел./факс (0564) 72-86-27.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 12/7-Б про банкрутство ВАТ «Херсонський ремонтно-механічний завод».

Адреса боржника: 73034, м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км, код ЄДРПОУ 01267923, р/р 26005301770404 в Комсомольському відділенні Промінвестбанку у м. Херсоні, МФО 352231.

Розпорядником майна призначено Косенка Сергія Георгійовича, ліц. АА № 249849.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ЗАТ «Печерський торговий центр»

повідомляє про внесення змін до порядку денного Загальних зборів акціонерів, що відбудуться 28 серпня 2002 року о 10 годині за адресою: м. Київ, вул. Суворова,4 у приміщенні Актового залу.

Порядок денний:

1. Звіт Голови правління про роботу ЗАТ «Печерський торговий центр» за звітний період.
2. Доповідь Голови правління про перспективи розвитку та основні напрямки діяльності ЗАТ «Печерський торговий центр».
3. Різне.

Для участі в зборах необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу акціонера, або доручення на право участі у зборах.

Реєстрація акціонерів з 9.00 до 9.30.

Правління товариства.

ІНФОРМАЦІЯ
про продаж на аукціоні транспортних засобів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна»

Ліквідатор банку «Україна» оголошує аукціон з продажу транспортних засобів Банку «Україна»

№ п/п	Найменування, марка транспортного засобу	Рік випуску	Пробіг, тис. км	Початкова ціна продажу, грн. (без урахування ПДВ)
1	PEUGEUT J5	1993	250,50	24193
2	NISSAN maxima	1999	112,70	71488
3	AUDI 100	1992	285,25	30024
4	VOLVO 850	1997	221,00	60819
5	VOLVO S70	1997	173,50	60819
6	BMW 520	1994	145,00	40877
7	BMW 525	1994	213,00	47332
8	BMW 525	1994	307,00	47332
9	TOYOTA Hiace	1996	306,70	39323
10	УАЗ 374106	1995	245,00	8155
11	ЗІЛ 47093	1992	238,90	9070

Плата за реєстрацію заяви у розмірі 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745, завдаток у розмірі 10% від початкової ціни продажу транспортних засобів вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЕДРПОУ 22894896, Одержувач — Філія «Київський аукціонний центр» ДАК «Національна мережа аукціонних центрів».

Умови продажу: проведення розрахунків за придбані транспортні засоби протягом 30 календарних днів з дати проведення торгів, оформлення прав власності на придбані транспортні засоби здійснюється за рахунок покупця, питання перереєстрації транспортних засобів у МРЕВ ДА вирішується покупцем самостійно. Засоби платежу: грошові кошти.

Заяви на участь в аукціоні приймаються філією «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: 02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Кінцевий термін прийняття заяв — за три робочі дні до дати проведення аукціону.

Аукціон буде проведено 23 вересня 2002 р. об 11.00 в приміщенні філії «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Ознайомитись з транспортними засобами можна в робочі дні за адресою: м. Київ, пров. Рильський, 10, тел. 228-97-89.

Служби з організації та проведення аукціону:

Ліквідатор Банку «Україна», м. Київ, пров. Рильський, 10, тел. (044) 244-15-16.

Філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ», м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, тел. (044) 552-72-55.

Ліквідатор Банку «Україна» К. Є. Раєвський.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропромінвест», ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 31241784, юридична адреса: вул. Кіквідзе,13, м. Київ, 01103, р/р 2600010116 в АППБ «Аваль» м. Києва, МФО 300335, оголошує про зменшення статутного фонду товариства.

Претензії приймаються протягом 3 місяців з дня публікації оголошення.

Правление АКБ «Черноморский банк развития и реконструкции»

сообщает о проведении общего собрания акционеров банка. Собрание состоится 3 октября 2002 г. в 9.00 по адресу: г. Симферополь, ул. Большевистская,24.

Повестка дня:

1. О проведении пятой эмиссии акций Банка.
2. Утверждение состава ревизионной комиссии АКБ «ЧБРР».
3. Утверждение Совета АКБ «ЧБРР».

Дополнительная информация:

В соответствии со ст.40 Закона Украины «О хозяйственных обществах» сообщаем следующее:

В связи с приведением деятельности банка требованиям Закона Украины «О банках и банковской деятельности» планируется:

● Провести пятую эмиссию на сумму 6400000 (шесть миллионов четыреста тысяч) гривен путем дополнительного выпуска простых именных акций в количестве 32000 (тридцать две тысячи) штук номинальной стоимостью 200 гривен. Подписка на акции будет проводиться с 23.10.02 г. по 30.10.02 г. Акционеры Банка имеют преимущественное право на приобретение акций пятой эмиссии. Они должны реализовать данное право до 28.10.02 г.

В связи с дополнительным выпуском акций права акционеров не изменяются. Убытков акционеров, связанных с дополнительным выпуском акций, не предвидится.

● Внести изменение в Устав банка, изложив пункты 9.2., 9.3. статьи 9 «Уставный фонд банка. Акции банка» в следующей редакции:

«ст. 9.2. Уставный фонд банка формируется за счет собственных средств акционеров и составляет 22432000 (двадцать два миллиона четыреста тридцать две тысячи) гривен.

Ст.9.3. Для формирования Уставного фонда банк выпускает 112160 (сто двенадцать тысяч сто шестьдесят) простых именных акций номинальной стоимостью 200 (двести) гривен.

Начало регистрации в 8.00, окончание регистрации 8.45.

Для регистрации акционеры Банка должны иметь при себе документ, удостоверяющий личность, а представители — доверенности, заверенные в порядке, установленным действующим законодательством.

Справки по телефонам: (0652) 510—365, 510—335.

АБ "Старокиївський банк" Звіт про фінансові результати на 01 липня 2002 року

(тис.грн)

Рядок	Найменування статті	За 2 квартал 2002 року
1.1	Процентний дохід	4087
1.2	Процентні витрати	(1971)
1	**Чистий процентний дохід**	**2116**
2.1	Комісійний дохід	1700
2.2	Комісійні витрати	(162)
2	**Чистий комісійний дохід**	**1538**
3	Дивідендний дохід	-
4	Чистий торговельний дохід	355
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	-
7	Інший операційний дохід	3
8	**Операційний дохід**	**4012**
9	Загальноадміністративні витрати	(1018)
10	Витрати на персонал	(282)
11	**Прибуток від операцій**	**2712**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(236)
13	**Прибуток до оподаткування**	**2476**
14	Податок на прибуток	(180)
15	**Прибуток після оподаткування**	**2296**
16	Непередбачені доходи/витрати	-
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**2296**

Голова Правління Яременко Ю. В.
Головний бухгалтер Спиридонова К. А.

АБ "Старокиевский банк" по состоянию на 01 июля 2002 г.

гривна

АКТИВ		ПАССИВ	
1. Касса:		1. Уставной фонд	8 000 000
- в национальной валюте	4 173 119	2. Незарегистрированный Уставной фонд	1 500 000
- в иностранной валюте	1 282 483	3. Резервный фонд	2 976 397
2. Корсчета:		4. Другие фонды и средства, приравненные к ним	4 651 525
- в НБУ	2 712 117	5. Корсчета других банков :	
- в других банках	3 662 094	- в национальной валюте	0
3. Кредиты,выданые банком		6. Расчетные и текущие счета клиентов в национальной валюте	24 364 585
- краткосрочные / не учитывая кредиты в валюте/	33 705 915	7. Депозиты юридических лиц в национальной валюте	1 318 300
- кредиты,выданные банком в валюте	3 718 081	8. Вклады граждан в национальной валюте	2 297 070
4. Основные средства и капиталовложения	7 949 683	9. Срочные депозиты в иностранной валюте	14 642 083
5. Облигации внутреннего государственного займа	730 864	10. Средства клиентов в иностранной валюте	1 712 511
6. Межбанковский кредит (размещенные средства)	5 005 699	11. Межбанковский кредит (привлеченные средства)	0
7. Дебиторы	3 529 719	12. Валютная позиция	4 396 597
8. Расчеты с бюджетом	1 897 965	13. Кредиторы	3 631 033
9. Расходы	3 848 163	14. Прибыль	6 144 490
10. Эквивалент валютной позиции	4 396 597	15. Прочие пассивы	1 303 338
11. Прочие активы	325 429		
ВСЕГО ПО АКТИВУ	76 937 929	ВСЕГО ПО ПАССИВУ	76 937 928

Не вези мене, мамо, до табору...

АКТУАЛЬНО

Літньої спекотної пори люблячі батьки відправляють своїх дітей подалі від загазованих «кам'яних джунглів» і вічно ввімкненого телевізора. Везуть малюків у село до бабусь, беруть із собою на курорти і, звісно, віддають до літніх таборів відпочинку. Проте частенько дітлахи повертаються додому пригніченими і психічно травмованими. Причина криється у табірних стосунках між однолітками і «позастатутних» традиціях, які нерідко перетворюють канікули на справжнє пекло.

Як розповів мені гурт луцьких школярів, які щойно повернулися з тутешніх і південних таборів, неприємності навалюються на новоприбулого одразу по приїзді до літнього табору. Малюки не можуть збагнути, чому деяким дітям у дорогому вбранні дісталися у спальному корпусі найліпші і найзручніші ліжка, а їм — скрипучі і на протязі? Те саме панує і в їдальні, де столики ніби поділені за класовою ознакою. Тут уперше школярики дізнаються про «дідівщину». Брати Потапчуки з обласного центру, які відпочивали у таборі на мальовничому березі красеня-озера Світязь, поскаржилися, що, незважаючи на графіки чергування в кімнаті і їдальні, вони щоразу прибирали позачергово. Звісно, не з власної волі, а за вказівками так званих старожилів — переважно старших хлопців, які оздоровлювались тут не першу зміну.

У таборі діти вперше зіштовхуються з масовим курінням і навіть розпиванням слабоалкогольного «Джин-тоніка» або ж пива. Цю труту привозять з дому або купують у ларках сусідніх баз відпочинку для дорослих. Відтак серед однолітків починає діяти закон меншовартості: не куриш — слабак, не п'єш — боягуз. Крім того, кожен «кльовий пацан» мусить козиряти хоча б двома—трьома матірними слівцями. Без цього багажу нема що робити на вечірніх дискотеках, де частенько спалахують бійки і «розборки». Кажуть, такі закони побутують у таборах Одеської та Миколаївської областей, зокрема, у зразковій «Молодій гвардії».

Окремої мови заслуговують «позастатутні» табірні традиції, які з завидною живучістю переходять із покоління в покоління. Ці, здавалося б, невинні пустощі межують із жорстокістю й навіть садизмом. Дванадцятирічний Ігор К. повідав про обов'язковий ритуал посвячення у «табірники» в одному з дитячих закладів неподалік обласного центру. Він разом із сусідом по кімнаті мусив потайки від вихователів уночі скупатися в озері, зловити жабу і тихцем пронести її в корпус до дівчат. Потім школяреві влаштували «темну»: накинули на хлопчину покривало і молотили кулаками. Тільки після таких випробувань Ігоря «визнали».

Лякають і садистські забави дітей. Між сусідніми кімнатами традиційно майже у всіх таборах відпочинку точиться війна. Одні одним підкладають у постіль канцелярські колючі кнопки, ріп'яхи, підкидають у шафи для вбрання слимаків, жаб, тритонів, вужів. Тим, хто спізнився на обід, висипають повну сільничку в борщ або вкидають перець до компоту. Вражає жорстокістю популярна в одному з таборів Трускавця забава «крематорій». Малолітні садисти ловлять жаб, розпинають їх догори черевцем на розпеченому від спеки підвіконні. Під пекучим сонцем нещасна тваринка в муках висихає і перетворюється на мумію. Свідок цих катувань розповів, що один такий «біолог» заготовив за зміну аж два десятки «гербаріїв».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Але масове божевілля настає у так звану «королівську ніч» перед від'їздом дітей додому. Ця традиція здавна існує у всіх без винятку таборах відпочинку України. Обов'язковим є мазання сонних дітей зубною пастою і кетчупом. Кілька років тому після подібних забав трьох дівчат — мешканок Луцька довелося везти до лікарні. Бо паста за ніч попалила ніжну дитячу шкіру. Кажуть, був випадок, коли школяра, який міцно спав, разом з ліжком винесли в коридор. Від сорому й образи хлопець ледь не наклав на себе руки.

Яка ж реакція вихователів, спитаєте ви? Звісно, вони знають про традиції. Проте дивляться на них крізь пальці, бо більшість самі ще діти. Адже наглядають за школярами переважно студенти педагогічних училищ та інститутів. Як розповідають дітлахи, юні виховательки теж не проти побавитися. Щоправда, їхні ігри — з хлопцями сусідніх сіл та рятувальниками — дещо дорослiші.

Зізнаюся: цю досі вперто замовчувану тему підкинула мати однієї маленької лучанки. Вона гадала, що ощасливила доню табірним відпочинком. Натомість почула благання: «Не вези мене більше до табору...»

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

СПОРТ

Перевіримо себе на Ірані

Футбол. Як відомо, 21 серпня національна збірна України на НСК «Олімпійський» проведе товариський матч зі збірною Ірану (початок о 19.00). Це дуже солідний і авторитетний суперник — кількаразовий чемпіон Азії, учасник фінальних турнірів чемпіонатів світу, в останньому рейтингу ФІФА він — на 33-му місці (Україна — на 47-му). І гра проти нього неодмінно стане нам у пригоді перед стартом у відбірковому циклі Євро-2004. Фактично відбудеться генеральна репетиція.

Наш кореспондент спілкувався вчора з наставником української команди **Леонідом Буряком**. І той люб'язно назвав список кандидатів на цю гру.

Воротарі: Віталій Рева, Олександр Шовковський (обидва — «Динамо»), Дмитро Шутков («Шахтар»); **оборонці** — Віктор Скрипник («Вердер», Німеччина), Володимир Якиманицький («Металург», Д), Сергій Снитко («Чорноморець», Росія), Юрій Дмитрулін («Динамо»), Сергій Попов, Анатолій Тимощук, Михайло Старостяк (усі — «Шахтар»); **півоборонці** — Олексій Іванов («Арсенал», К), Ярослав Хома («Карпати»), Олексій Бахарєв, Геннадій Зубов, Олег Пестряков (усі — «Шахтар»), Сергій Кормильцев («Торпедо», Росія), Максим Калиниченко («Спартак», Росія), Євген Луценко («Ліворно», Італія), Володимир Мусолітін («Кривбас»); **нападники** — Сергій Серебренников («Брюгге», Бельгія), Андрій Воробей («Шахтар»), Олександр Мелащенко («Динамо»), Тарас Кабанов («Карпати»), Андрій Воронін («Майнц», Німеччина), Андрій Шевченко («Мілан», Італія), Сергій Ребров («Тоттенгем», Англія).

Можливо, в команді з'являться також динамівці Андрій Гусін та Андрій Несмачний. Але все залежатиме від стану їхнього здоров'я.

У списку ми бачимо Олексія Бахарєва. Він дав згоду виступати за нашу збірну. І оце тепер триває процес надання йому українського громадянства. Сподіваємося, що питання вирішиться позитивно. А цей здібний футболіст зіграє проти іранців.

Переможний дебют

Футбол. Кубок УЄФА. Попередній раунд. **«Металург» (Україна, Запоріжжя) — «Біркіркара» (Мальта). 3:0**.

Акопян, 17, Іванов, 53, Брджанін, 68.

«Металург»: Глущенко, Мельник, Ратій, Вишевич, Акопян, Брджанін (Іванченко, 73), Смирнов, Іванов, Бастон (Толедо, 55), Милослаєвич, Васконселос (Заєць, 46).

«Біркіркара»: Дебоно, Ебо (Скіклуна, 72), Дронца, Спітер, Мікллеф, Камензулі, А. Галеа, Маркс (Малья, 59), Нвоко, М. Галеа, Калашіоне (Табоне, 81).

Арбітр — Мірабі Малагурадзе (Грузія).

15 серпня. Дніпропетровськ. Стадіон «Метеор».

Матч почався із запізненням на годину двадцять хвилин. Завадила тропічна злива. Але вона не згасила піднесеного настрою запоріжців, які комфортно почувалися у Дніпропетровську.

Неважко було передбачити, що підопічні Олега Тарана здобудуть переконливу перемогу над напівлюбительською командою з Мальти. Але головне в тому, що «Металург» написав свою першу сторінку у власній історії виступів у євротурнірах. Все вийшло супер. Армен Акопян також увійде до історії клубу — він відкрив лік євроголам запоріжців.

Сподіватимемося, що свій успіх «Металург» закріпить 28 серпня на Мальті.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Серпень виймає серпа зі стріхи, а вересень його ховає

19 серпня — Спас другий, яблучний (Великий), Преображення Господнє. Одне з найбільших хліборобських свят, його ще називають святом врожаю. Цього дня святять фрукти, гриби, мед.

21 серпня — Омеляна. За цим днем завбачували січень.

23 серпня — Лаврентія. Якщо на ставках вода тиха, то й осінь буде спокійною, а зима без завірюх.

25 серпня — Фотія. Свято вогню в гуцулів.

27 серпня — Феодосія. Якщо цього дня буря — на непогідний вересень.

28 серпня — Успення і Перша Пречиста. До Успення мають бути остаточно зібрані хліб і всі фрукти. Після Успення починається «молоде» бабине літо, що триває до 11 вересня.

29 серпня — Третій Спас, або післясвято Успення. Починається відліт ластівок. Післяуспення прийшло — сонце на осінь пішло.

Прикмети серпня

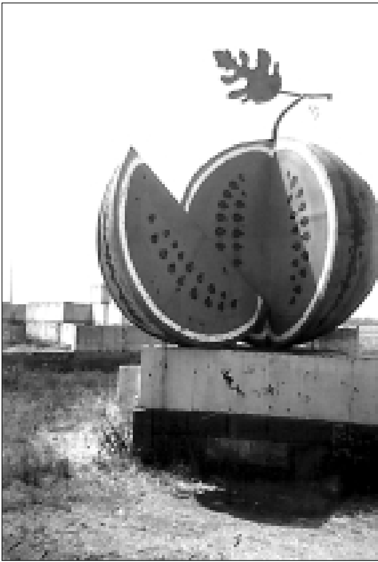
■ Якщо вітер дме на суходіл, а ввечері навпаки — із суші на воду, здіймаючи бриз, чекай доброї погоди.

■ Багато мурашок — готуйте на гриби козубок.

■ Блимання зірок — ознака погіршення погоди з посиленням вітру.

Смугасті ласощі

ГОСПОДИНІ НА ЗАМІТКУ

Фото Анатолія АНДРЄЄВА.

Варення

На 1 кг кавунових шкуринок — 1,2 кг цукру, 1,5 чайної ложки соди, ванілін.

Помийте шкуринки, обчистіть від м'якоті і верхнього зеленого шару, наріжте невеличкими (завдовжки 5—8 см) шматочками, проколіть кожний виделкою. У склянці гарячої води розчиніть питну соду і змішайте з п'ятьма склянками холодної води. Приготовлені шкуринки покладіть у цей розчин, закрийте кришкою і залишіть на чотири години. Половину цукру всипте в іншу каструлю, залийте трьома склянками води, поставте на вогонь і дайте покипіти 10—15 хвилин. Тим часом витягніть з розчину кавунові шкуринки, кілька разів гарненько промийте у проточній воді, потім покладіть їх у киплячий сироп і кип'ятіть протягом 15 хвилин, зніміть з вогню й залишіть на ніч. Потім засипте шкуринки рештою цукру, знову поставте на вогонь, доведіть до кипіння і варіть протягом 3 годин. За дві хвилини до закінчення варки всипте за смаком ванілін. Так само варять варення зі шкуринок дині.

Цукати

Обчистіть шкуринки (1 кг) від м'якоті — зелену шкірку не знімайте! — і наріжте на невеличкі кубики. Варіть у киплячій воді, аж поки стануть м'які. Потім занурте в гарячий цукровий сироп (1,5 кг цукру на 4 склянки води), дайте постояти 8—10 годин, потім варіть 10 хвилин, знову дайте постояти. Так повторіть 3—4 рази, аж поки шкуринки стануть прозорі. Наприкінці додайте чайну ложку лимонної кислоти і ванілін на кінчику ножа. Відкиньте гарячі шкуринки на сито, дайте стікти сиропу, а потім засипте цукровим піском. Перемішайте і, струшуючи, вилучайте надмір цукру. Можна підсушити цукати у негарячій духовці.

Солоні кавуни

Солити краще дрібні кавуни, недозрілі. Наколіть кавуни в кількох місцях, складіть у промиту й ошпарену окропом діжку, залийте розсолом (на відро холодної води 400 г солі і 1,2 кг цукру). Розсіл має вкривати кавуни. Зверху покладіть чисту тканину, кружок і гніт. За 2—3 дні діжку виставте на холод. Тижнів через три кавуни можна їсти. Коли хочете, щоб кавуни були не солоно-солодкі (освіжаючі), а просто солоні, зробіть розсіл без цукру: 600—800 г солі на відро води. Чудові смакові якості мають також кавуни, засолені разом з огірками, капустою, витриманими з моченими яблуками.

На знімку: на Херсонщину кавуну поставлено пам'ятник.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

на 19 — 25 серпня 2002 року

Можливі збої в роботі засобів зв'язку і транспорту і власного, і громадського. Затори на дорогах. З'явиться можливість вирішити фінансові питання завдяки партнерам.

ОВЕН. Цього тижня у вас можуть виникнути труднощі у спілкуванні з підлеглими або співробітниками. Відчуєте тиск з боку старших за віком, званням чи становищем людей. Заплановане відрядження краще відкласти, воно буде надто складним. Третя особа допоможе вирішити несподіваний конфлікт між друзями та коханим або дітьми.

ТЕЛЕЦЬ. У цей час через хобі, дітей або кохану людину у вас можуть статися фінансові витрати. Розв`язати несподівані проблеми, пов'язані з сім'єю або бізнесом, допоможе тільки стриманість і ощадливість у витратах. Хороші результати в повсякденній роботі допоможуть вам вирішити деякі фінансові проблеми, наприклад, повернути борг.

БЛИЗНЯТА. Через брак інформації ви зазнаєте деяких обмежень у своїх діях. Використайте цей тиждень для зміцнення романтичних взаємин. Можливе нове знайомство. Багато хто може ввести у своє коло нових людей, завдяки цьому розширяться контакти й можливості.

РАК. Отримана інформація може засмутити вас. Спробуйте усамітнитися і в спокійній обстановці розпочніть розв'язання фінансових питань. Використайте активно цей тиждень, щоб зміцнити своє становище завдяки прихованій діяльності. Вигідним буде придбання домашньої побутової техніки, інструментів або обладнання.

ЛЕВ. Можливе загострення фінансових проблем, пов'язаних з друзями або колективним бізнесом. Надмірна активність може ускладнити стосунки з партнерами. Розв`язати проблеми допоможе хтось із спільних друзів або однодумців. Намагайтеся цього тижня більше спілкуватися: зустрічі й знайомства будуть плідні.

ДІВА. Можуть виникнути серйозні труднощі у спілкуванні з начальством, батьками або літніми людьми. Намагайтеся не сперечатися з ними. Цілком імовірно, що хтось з них допоможе вирішити проблему, пов'язану з відпочинком та оздоровленням. Ви будете задоволені своєю діяльністю, прихованою від очей людей.

ТЕРЕЗИ. Новини здалеку виявляться не такими, на які ви очікували. Несподіване тертя між вашими друзями і коханим допоможе усунути людина старшого віку, котра має авторитет. А ваше красномовство допоможе зацікавити нових людей.

СКОРПІОН. Вам необхідні терпіння, витримка і поступливість, щоб вирішити колективні фінансові питання. Вигідною буде прихована від чужого ока діяльність. Цього тижня можете вкласти частину ваших коштів у бізнес. Хоча комусь із вас спочатку треба віддати борг друзям або покровителям.

СТРІЛЕЦЬ. Допоможіть вашим партнерам зосередитися на розв'язанні питань, пов'язаних з обміном інформацією про віддалені об'єкти або регіони. А дружині (чоловікові) — вирішити нагальні проблеми між близькими і далекими родичами. Використайте цей тиждень, щоб змінити стосунки з друзями.

КОЗЕРІГ. Тривала поїздка виявиться виснажливою. Вам доведеться взяти на себе додаткові обов'язки і відповідальність. Це допоможе вирішити фінансові проблеми, викликані незапланованими витратами. Ви можете істотно поліпшити своє соціальне і професійне становище, якщо зміните підхід і ставлення до свого бізнесу, трансформуєте глобальні цілі.

ВОДОЛІЙ. Ви можете привернути до себе увагу інших людей ексцентричною витівкою. Партнери можуть цього не зрозуміти. Пом'якшити їх гнів можна тільки виявом любові або симпатії. Ваше захоплення, діти або коханий можуть поставити у скрутну ситуацію. Завдяки жінкам здалеку істотно підуть вгору ваші громадські справи.

РИБИ. Можливо, цього тижня ви будете дратівливішими, ніж зазвичай. І те, що ви раніше могли не помітити, тепер може призвести до сварки. Несподіваний ваш протест проти одноманітності й нудьги може вирішитися завдяки рішучості щось змінити вдома.

ФОТОПОГЛЯД

— Вона богиня? Через кілька років я стану краще!

Фото Юрія ПАВЛІВА.

ІСТОРІЯ З КОНВЕРТА

Хоча війни й немає

Ось вже кілька днів живу під впливом однієї зустрічі. Якось в обідню перерву я зайшла на ринок, у хлібному кіоску купила сушки. Поки чекала на здачу, спираючися на ціпок обома руками, до мене підійшла старенька бабуся. Дуже чистенька, але якась надто бліда. Вона звернулася до мене, показуючи рукою на білий хліб на вітрині: «Я вже рік у лікарні...». Говорила тихенько, наче соромлячись. І знову показала рукою у бік кіоску. Вона не просила гроші, лише голодними очима дивилась на білий хліб.

Я купила батон і дала їй. Вона схопила його, пригорнула до грудей і раптом швидко поцілувала мою руку. Я навіть не встигла її вирвати. «Навіщо?» — тільки й сказала...

Ця зустріч і досі не дає мені спокою. Дуже боляче бачити безпорадних старих людей. Хворих, бідних і самотніх. Допоможи їм, Господи! Не відвертайтеся від них, люди...

Лідія СІТНІКОВА.

Львів.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 10 СЕРПНЯ 2002 РОКУ

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Мастика. 5. Спірометр. 9. Ранчо. 10. Образ. 12. Віск. 14. Пірс. 15. Семінар. 17. Глорія. 18. Перука. 19. Станок. 22. Клотик. 23. Аптечка. 26. Шкот. 27. Ашуг. 28. Нецке. 29. Кінологія.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Аліготе. 3. Теодоліт. 4. Кремона. 6. Талія. 7. Галоп. 8. Бібліотека. 11. Арк косинус. 13. Карбонат. 14. Перемога. 15. Сальза. 16. Рапіра. 20. Кулон. 21. Весталка. 22. Камка. 24. Пасинок. 25. Коногін.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311150. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

 E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos